

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणम्

अच्छिद्रं, अश्वमेधं & काठकं

तृतीयाष्टकं – प्रपाठकः 7 - 12

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated August 31, 2020.

1. This replaces the earlier version 1.0 dated Jan 31, 2020.
1. This version has been updated with the errors found and reported till Aug 15, 2020.
2. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.

Earlier Versions

1st Version Number	1.0 dated 31st Mar 2019
2nd Version Number	1.0 dated 31st Jan 2020

Table of Contents

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	9
3.7 तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः अच्छिद्रं काण्डं प्रायश्चित्तेन मन्त्रैश्च यज्ञच्छिद्रपूरणादच्छिद्रमुच्यते.....	9
3.7.1 अनुवाकं 1 – दर्शपूर्णमासेष्टिविषयाणि कानि चित्प्रायश्चित्तानि.....	9
3.7.2 अनुवाकं 2 –अग्निहोत्रसाम्नाय्यसाधारणानि प्रायश्चित्तानि.....	13
3.7.3 अनुवाकं 3 –मुख्याग्न्यसंभवेऽनुकल्पाः होमाधाराः.....	17
3.7.4 अनुवाकं 4 –ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः.....	20
3.7.5 अनुवाकं 5 –ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः.....	27
3.7.6 अनुवाकं 6 –ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः.....	32
3.7.7 अनुवाकं 7 –सोमाङ्ग.भूतेषु मन्त्रेषु–दीक्षामारभ्याग्नीषोमयि पशुपर्यन्ते प्रयोगे शेषभूता मन्त्राः.....	41
3.7.8 अनुवाकं 8 –पशुविषया अच्छिद्रमन्त्राः.....	47
3.7.9 अनुवाकं 9 –उपांश्चभिषवा मन्त्राः.....	49
3.7.10 अनुवाकं 10 –सौमिकप्रायश्चित्तमन्त्राः.....	52
3.7.11 अनुवाकं 11 –दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तमन्त्राः.....	55
3.7.12 अनुवाकं 12 –अग्निष्टोमादौ यजमानजप्या मन्त्रविशेषाः.....	57
3.7.13 अनुवाकं 13 –अवभृथे कर्मणि ऋजीषप्रोक्षणमन्त्राः.....	60
3.7.14 अनुवाकं 14 –अवभृथे कर्मणि सेचनादिमन्त्राः.....	62
Appendix (of expansions)	66
3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	72

3.8 तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः (अश्वमेधब्राह्मणं वैश्वदेवं काण्डं)72	
3.8.1 अनुवाकं 1 –सांग्रहण्येष्ट्यादयः याजमानसंस्काराः.....	72
3.8.2 अनुवाकं 2 –ब्रह्मौदनाभिधानम्	73
3.8.3 अनुवाकं 3 –रशनयाऽश्वबन्धनम्.....	75
3.8.4 अनुवाकं 4 –अश्वस्य जलेऽवगाहनम्.....	78
3.8.5 अनुवाकं 5 –अश्वस्य प्रोक्षणं महर्त्विजाम्.....	79
3.8.6 अनुवाकं 6 –भूमौ पततां बिन्दूनामभिमन्त्रणम्.....	81
3.8.7 अनुवाकं 7 –अथाध्वर्युप्रोक्षणम्.....	84
3.8.8 अनुवाकं 8 –अश्वचरितानामश्वरूपाणां च होमाः.....	86
3.8.9 अनुवाकं 9 –अश्वस्य नाम्नामभिवाचनं, उथ्सर्गश्च.....	88
3.8.10 अनुवाकं 10 –दीक्षाभिधानम् तत्र वैश्वदेवहोमः	90
3.8.11 अनुवाकं 11 –वैश्वदेवहोममन्त्रव्याख्यानम्.....	92
3.8.12 अनुवाकं 12 –अश्वसंचरणवथ्सरे प्रतिदिनं देवयजनदेशे कर्तव्यमिष्टित्रयमभिधीयते	94
3.8.13 अनुवाकं 13 –संवथ्सरार्ध्वमुख्यस्याग्ररूपस्थानम्.....	95
3.8.14 अनुवाकं 14 –अन्नहोमाः. त्रिरात्ररूपस्याश्वमेधस्य प्रथमदिनरात्रौ.....	97
3.8.15 अनुवाकं 15 –तत्प्रकारविशेष	100
3.8.16 अनुवाकं 16 –विवरणमेतयोः.....	101
3.8.17 अनुवाकं 17 –सप्तमकाण्डगतान्नहोमानुवाका व्याख्यायन्ते.....	103
3.8.18 अनुवाकं 18 –सप्तमकाण्डगतान्नहोमानुवाका व्याख्यायन्ते.....	106

3.8.19 अनुवाकं 19 –औपसथ्यदिने यूपप्रयोगाः	110
3.8.20 अनुवाकं 20 –यूपानां स्थानादयः.....	111
3.8.21 अनुवाकं 21 –चेतव्याग्नयादेर्विशेषः.....	113
3.8.22 अनुवाकं 22 –उक्थ्याख्ये द्वितीयेऽहनि बहिष्पवमाने अश्वस्योद्रातृत्वम्....	115
3.8.23 अनुवाकं 23 –अश्वे पर्यग्न्यप्रयत्तानां पशूनां नियोजनं.....	117
3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	121
3.9 तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके नवमः प्रपाठकः (अश्वमेधस्य द्वितीय-तृतीया हर्विधानम्).....	121
3.9.1 अनुवाकं 1 –अष्टादशिनं ग्राभ्याणां आरण्यानां च पशूनां प्रयोगः.....	121
3.9.2 अनुवाकं 2 –चातुर्मास्यपशूनां प्रयोगः.....	123
3.9.3 अनुवाकं 3 –रोहितादीनां पशूनां वपाहोमसाहित्यम्.....	125
3.9.4 अनुवाकं 4 –अश्वस्य रथयोजनालंकारादयः	126
3.9.5 अनुवाकं 5 –ब्रह्मोद्यनामकः होतृब्राह्मणोस्संवादः.....	130
3.9.6 अनुवाकं 6 –अश्वस्य मृतोपचारः संज्ञपनप्रकारः.....	133
3.9.7 अनुवाकं 7 –तत्र मन्त्राः.....	135
3.9.8 अनुवाकं 8 –अश्वमेधस्य तत्पशूनां च प्रशंसा.....	137
3.9.9 अनुवाकं 9 –उत्तमेऽहनि प्रशवः.....	139
3.9.10 अनुवाकं 10 –महिमाभिधानौ प्रहौ.....	141
3.9.11 अनुवाकं 11 –शरीरहोमाः स्विष्टकृदादयश्च	142
3.9.12 अनुवाकं 12 –तदुभयहोममध्यवर्त्यश्चस्तोमीयहोमः.....	144

3.9.13 अनुवाकं 13 –संवत्सरानुष्ठानमिष्टीनाम्	145
3.9.14 अनुवाकं 14 –तास्विष्टिषु ब्राह्मणराजन्ययोगानम्	146
3.9.15 अनुवाकं 15 –अवभृथहोमविशेषः.....	148
3.9.16 अनुवाकं 16 –उपाकरणमन्त्रव्याख्यानादिः.....	150
3.9.17 अनुवाकं 17 –अश्वस्य रोगादिनिमित्तं प्रायश्चित्तम्.....	152
3.9.18 अनुवाकं 18 –ब्रह्मौदना उच्यन्ते.....	154
3.9.19 अनुवाकं 19 –विभुत्वादिभिः द्वादशभिर्गुणैरश्वमेधप्रशंसा	155
3.9.20 अनुवाकं 20 –अश्वसंज्ञपनप्रकारः.....	157
3.9.21 अनुवाकं 21 –उत्तरवेद्युपवापः.....	159
3.9.22 अनुवाकं 22 –ऋषभालम्भः	160
3.9.23 अनुवाकं 23 –अश्वावयवेषूपसनम्.....	162
3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	167
3.10 तैत्तिरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके प्रथमः प्रश्नः(सावित्रचयनम्).....	167
3.10.1 अनुवाकं 1 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	167
3.10.2 अनुवाकं 2 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	170
3.10.3 अनुवाकं 3 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	171

3.10.4 अनुवाकं 4 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	172
3.10.5 अनुवाकं 5 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	173
3.10.6 अनुवाकं 6 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	174
3.10.7 अनुवाकं 7 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	174
3.10.8 अनुवाकं 8 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	175
3.10.9 अनुवाकं 9 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	178
3.10.10 अनुवाकं 10 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	184
3.10.11 अनुवाकं 11 –अनुवाकेषु नवसु लेखासु नाभ्यां चेष्टकोपधानं स्वयमातृणोपधानं चोच्यते.....	188
3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	194
3.11 तैत्तिरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके द्वितीयः प्रश्नः नाचिकेतचयनम्.....	194
3.11.1 अनुवाकं 1 –इष्टकोपधानमन्त्राः.....	194
3.11.2 अनुवाकं 2 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति.....	203
3.11.3 अनुवाकं 3 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति.....	205
3.11.4 अनुवाकं 4 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति	206

3.11.5 अनुवाकं 5 –चतुर्भिरनुवाकैः चतस्र आहुतीर्जुहोति.....	206
3.11.6 अनुवाकं 6 –उपस्थानम्.....	208
3.11.7 अनुवाकं 7 –नाचिकेतब्राह्मणं तत्र आग्निदेवतोपासनम्	210
3.11.8 अनुवाकं 8 –नाचिकेतोपाख्यानम्.....	212
3.11.9 अनुवाकं 9 –चयनप्रयोगः.....	216
3.11.10 अनुवाकं 10 –तत्प्रशंसा.....	220
3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं	224
3.12 तैत्तिरीय यजुर्ब्राह्मणे काठके तृतीयः प्रश्नः चातुर्होत्रचयनं वैश्वसृजचयनं च ..	224
3.12.1 अनुवाकं 1 –वैश्वसृजचयनाङ्गभूताः दिवश्येनय इष्टयः	224
3.12.2 अनुवाकं 2 –तासां ब्राह्मणम्	225
3.12.3 अनुवाकं 3 –उपाधा नामेष्टयः.....	231
3.12.4 अनुवाकं 4 –तासां ब्राह्मणम्.....	233
3.12.5 अनुवाकं 5 –चातुर्होत्रचयनम्.....	238
3.12.6 अनुवाकं 6 –वैश्वसृजचयनम्.....	243
3.12.7 अनुवाकं 7 –वैश्वसृजचयनम्.....	245
3.12.8 अनुवाकं 8 –वैश्वसृजचयनम्.....	247
3.12.9 अनुवाकं 9 –ब्रह्मा सदस्यासीनो वैश्वसृजान् व्याचष्टे.....	249
Appendix (of expansions)	254

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टकं

3.7 तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः

अच्छिद्रं काण्डं प्रायश्चित्तेन मन्त्रैश्च यज्ञच्छिद्रपूरणादच्छिद्रमुच्यते

3.7.1 अनुवाकं 1 – दर्शपूर्णमासेष्टिविषयाणि कानि चित्प्रायश्चित्तानि

T.B.3.7.1.1

सर्वान् वा ए॒षो॑ऽग्नौ कामान् प्रवेशयति ।

यो-॑ऽग्नीनन्वा॒धाय॑ व्रतमु॒पैति॑ ।

स यदनिष्ट्वा प्रयायात् । अकामप्रीता ए॒नं॑ कामा॒ नानु॑ प्रयायुः ।

अ॒तेजा॑ अ॒वीर्यः॑ स्यात् । स जुहुयात् । तुभ्यं॑ ता अ॒ङ्गिरस्तम॑ ।

विश्वाः॑ सु॒क्षितयः॑ पृथक् । अ॒ग्ने कामा॑य येमि॒र इति॑ ।

कामा॑नेवास्मिन् दधाति । 1 (10)

T.B.3.7.1.2

कामप्रीता ए॒नं॑ कामा॒ अनु॑प्रयान्ति । तेजस्वी॑ वी॒र्या॑वान् भवति ॥

सन्तति॑र्वा ए॒षा य॒ज्ञस्य॑ । यो-॑ऽग्नीनन्वा॒धाय॑ व्रतमु॒पैति॑ ।

स यदु॒द्वायति॑ । विच्छि॑त्ति-रेवा॒स्य सा॑ ॥ तं प्राञ्चमु॒द्धृत्य॑ ।

मन॒सोप॑तिष्ठे॒त । मनो॑ वै प्र॒जाप॑तिः ।

प्रा॒जाप॑त्यो य॒ज्ञः । 2 (10)

T.B.3.7.1.3

मन॒सैव॑ य॒ज्ञं स॑न्तनोति । भू॒रित्या॑ह । भू॒तो वै प्र॒जाप॑तिः ।

भू॒तिमे॒वोपै॑ति ॥ वि वा ए॒ष इन्द्रि॑येण वी॒र्येण॑र्दध्यते ।

यस्या॑-हि॒ताग्ने॑-र॒ग्निरप॑क्षायति । याव॑च्छ॒म्यया॑ प्रवि॒द्ध्यैत् ॥

यदि॑ ताव॑दप॒क्षायै॑त् । तं संभ॑रेत् । इ॒दं त॒ एकं॑ पर॒ उ॒त एकं॑ ॥ 3 (10)

T.B.3.7.1.4

तृ॒तीये॑न॒ ज्योति॑षा॒ सम्वि॑शस्व । सम्॒वेश॑नस्तनु॒वै चारु॑रेधि ।

प्रि॒ये दे॒वानां॑ पर॒मे ज॒नित्र॑ इति । ब्र॒ह्मणै॒वैनं॑ संभ॑रति ।

सैव॑ ततः॑ प्रायश्चि॒त्तिः । यदि॑ पर॒स्त-राम॑प॒क्षायै॑त् ।

अनु॑ प्र॒यायाव॑स्येत् । सो ए॒व ततः॑ प्रायश्चि॒त्तिः ॥

ओष॑धी॒र्वा ए॒तस्य॑ प॒शून् प॑यः प्रवि॑शति ।

यस्य॑ ह॒विषे॑ व॒त्स॒ अ॒पाकृ॑ता॒ धय॑न्ति । 4 (10)

T.B.3.7.1.5

तान्॑ यद्बु॒ह्यात् । या॒तया॑म्ना ह॒विषा॑ यजेत । यन्न॑ दु॒ह्यात् ।

य॒ज्ञप॑रु-र॒न्तरि॑यात् । वा॒यव्यां॑ य॒वागूं॑ निर्व॑पेत् ।

वा॒युर्वै॑ प॒यसः॑ प्र॒दाप॑यिता । स ए॒वास्मै॑ प॒यः प्र॒दाप॑यति ।

प॒यो वा ओष॑धयः । प॒यः प॒यः ।

प॒यसै॒वास्मै॑ प॒योऽव॑रुन्धे । 5 (10)

T.B.3.7.1.6

अथो॒त्तर॑स्मै॒ ह॒विषे॑ व॒थ्सान॑पा कुर्यात् । सै॒व ततः॑ प्रायश्चित्तिः ॥

अ॒न्य॒तरान्॑ वा ए॒ष दे॒वान् भा॑ग॒धेये॑न व्य॒र्द्ध॑यति ।

ये यज॑मानस्य सा॒यं गृ॒हमा॑-गच्छन्ति ।

यस्य॑ सा॒यं दु॒ग्धं ह॒विरा॑र्ति-मा॒र्च्छ॑ति ।

इन्द्रा॑य व्री॒हीन्नि॒-रु॒प्यो-प॑वसेत् । प॒यो वा ओष॑धयः ।

प॒य ए॒वार॑भ्य गृ॒हीत्वो॑-पवसति ।

यत्प्रा॑तः स्यात् । तच्छृ॒तं कुर्यात् । 6 (10)

T.B.3.7.1.7

अथे॒तर॑ ऐ॒न्द्रः पु॒रोडा॑शः स्यात् । इन्द्रि॑ये ए॒वास्मै॑ समी॒ची द॑धाति ।

प॒यो वा ओष॑धयः । प॒यः प॒यः । प॒यसै॒वास्मै॑ प॒योऽव॑रुन्धे ।

अथो॒त्तर॑स्मै॒ ह॒विषे॑ व॒थ्सान॑पा कुर्यात् । सै॒व ततः॑ प्रायश्चित्तिः ॥

उ॒भया॑न् वा ए॒ष दे॒वान् भा॑ग॒धेये॑न व्य॒र्द्ध॑यति ।

ये यज॑मानस्य सा॒यं च प्रा॑तश्च गृ॒हमा॑-गच्छन्ति ।

यस्यो॒भय॑ ह॒विरा॒र्त्ति-मा॒च्छति॑ । 7 (10)

T.B.3.7.1.8

ऐ॒न्द्रं प॒ञ्च॒शरा॑व-मो॒दनं॑ निर्व॒पेत् । अ॒ग्निं दे॒वता॑नां प्रथ॒मं य॑जेत् ।

अ॒ग्निमु॒खा ए॒व दे॒वताः॑ प्रीणाति । अ॒ग्निं वा॑ अ॒न्व॒न्या दे॒वताः॑ ।

इ॒न्द्रम॒न्व॒न्याः । ता ए॒वोभ॑यीः प्रीणाति । प॒यो वा॑ ओष॒धयः॑ ।

प॒यः प॒यः । प॒यसै॑वा॒स्मै प॒योऽव॑रुन्धे ।

अथो॒त्तर॑स्मै ह॒विषे॑ व॒थ्सान॒पा कुर्या॑त् । 8 (10)

T.B.3.7.1.9

सै॒व ततः॑ प्रायश्चि॒त्तिः ॥ अ॒र्द्धो वा॑ ए॒तस्य॑ य॒ज्ञस्य॑ मी॒यते॑ ।

यस्य॑ व्र॒त्येऽह॑न् प॒त्यना॑-ल॒म्भु॒का भ॑वति । ताम॒प॒रु॒द्ध्य॑ य॒जेत॑ ।

सर्वे॑णै॒व य॒ज्ञेन॑ य॒जते॑ । तामि॒ष्ट्वो-प॑ह्वयेत । अ॒मू॒हम॑स्मि ।

सा त्वं । द्यौ॒रहं॑ । पृ॒थि॒वी त्वं () । सा॒मा॒हं । ऋ॒क्त्वं ।

तावे॒हि सं॑भ॒वाव॑ । स॒ह रे॒तो द॑धाव॒है । पु॒से पु॒त्राय॑ वे॒त्तवै॑ ।

रा॒य॒स्पोषा॑य सु॒प्रजा॑स्त्वाय सु॒वीर्या॑येति ।

अ॒र्द्ध ए॒वैना॑मु-प॑ह्वयते ।

सै॒व ततः॑ प्रायश्चि॒त्तिः ॥ 9 (18)

(दधाति – यज्ञ – उत एकं – धयन्ति – रुन्धे – कुर्या – दार्छ –
त्यपाकुर्यात् – पृथिवी त्वमष्टौ च) (A1)

Special Korvai

(सर्वान्. वि वै यदि परस्तरामोषधीरन् यतरानुभयानर्थो वै)

3.7.2 अनुवाकं 2 – अग्निहोत्रसाम्नाय्यसाधारणानि प्रायश्चित्तानि

3.7.2.1

यद्विः षण्णेन जुहुयात् । अप्रजा अपशुर्यजमानः स्यात् ।

यदनायतने निनयेत् । अनायतन-स्स्यात् ।

प्राजापत्ययर्चा वल्मीक-वपायाम-वनयेत् । प्राजापत्यो वै वल्मीकः ।

यज्ञः प्रजापतिः । प्रजापतावेव यज्ञं प्रतिष्ठापयति ।

भूरित्याह । भूतो वै प्रजापतिः । 10 (10)

T.B.3.7.2.2

भूतिमेवोपैति । तत् कृत्वा । अन्यां दुग्ध्वा पुनर्. होतव्यं ।

सैव ततः प्रायश्चित्तिः ॥ यत्कीटा-वपन्नेन जुहुयात् ।

अप्रजा अपशु-र्यजमानः स्यात् । यदनायतने निनयेत् ।

अनायतनः स्स्यात् ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

म॒द्ध्य॒मे॒न प॒र्णे॒न द्या॒वा-पृ॒थि॒व्य-य॒र्चाऽन्तः॑ प॒रि॒धि नि॒नये॑त् ।

द्या॒वापृ॒थि॒व्यो-रे॒वैन॑त्-प्र॒तिष्ठा॑पयति । 11 (10)

T.B.3.7.2.3

तत्कृ॑त्वा । अ॒न्यां दु॒ग्ध्वा पु॒नर्. हो॒तव्यं॑ । सै॒व ततः॑ प्रा॒यश्चि॑त्तिः ॥

यद॒ववृ॑ष्टेन जुहु॒यात् । अ॒परू॒प-म॒स्या॒त्म-ज्जा॑येत ।

कि॒ला॒सो वा॒ स्याद॑र्.श॒सो वा॑ । यत् प्र॒त्ये॒यात् । य॒ज्ञं वि॑च्छि॒न्धात् ।

स जुहु॒यात् । मि॒त्रो ज॒नान् क॑ल्पयति प्र॒जान॑न् । 12 (10)

T.B.3.7.2.4

मि॒त्रो दा॑धार पृ॒थि॒वीमु॒त द्यां॑ । मि॒त्रः कृ॑ष्टी॒र-नि॑मिषा ऽभि॒चष्टे॑ ।

स॒त्याय॑ ह॒व्यं घृ॒तव॑-ज्जुहो॒तेति॑ । मि॒त्रेणै॒वैन॑त् कल्पयति ।

तत्कृ॑त्वा । अ॒न्यां दु॒ग्ध्वा पु॒नर्.हो॒तव्यं॑ । सै॒व ततः॑ प्रा॒यश्चि॑त्तिः ॥

यत् पू॒र्वस्या॑-माहु॒त्याꣳ हु॒ताया॑-मु॒त्तरा॑-ऽऽहु॒तिः स्क्व॑न्देत् ।

द्वि॒पाद्भिः॑ प॒शुभि॑-र्य॒जमा॑नो व्यृ॒द्ध्ये॑त ।

यदु॒त्तर॑या ऽभि॒जुहु॒यात् । 13 (10)

T.B.3.7.2.5

चतु॑ष्पा॒द्भिः प॒शुभि॑-र्यज॑मानो व्य॑द्ध्येत ।
यत्र वे॑त्थ वनस्पते दे॒वानां॑ गु॒ह्या ना॑मानि ।
तत्र ह॒व्यानि॑ गा॒मयेति॑ वानस्पत्य-य॒र्चा समि॑ध-मा॒धाय॑ ।
तू॒ष्णीमे॒व पुन॑-र्जुह॒यात् ।
वनस्पति॑नैव य॒ज्ञस्या॒र्ता चा॑ना॒र्ता चाहु॑ती वि॒दाधार॑ । तत्कृ॒त्वा ।
अ॒न्यां दुग्ध्वा॑ पुन॑र् होत॒व्यं॑ । सैव ततः प्रायश्चि॑त्तिः ॥
यत्पु॒रा प्र॒याजे॑भ्यः प्राडङ्गा॒रः स्कन्दे॑त् ।
अ॒ध्व॒र्यवे॑ च यज॑मानाय चाक॑ स्यात् । 14 (10)

T.B.3.7.2.6

यद् दक्षि॑णा । ब्र॒ह्मणे॑ च यज॑मानाय चाक॑ स्यात् ।
यत् प्र॒त्यक् । हो॒त्रे च॑ प॒त्नियै॑ च यज॑मानाय चाक॑ स्यात् ।
यदु॒दङ् । अ॒ग्नी॒धे च॑ प॒शुभ्यश्च॑ यज॑मानाय चाक॑ स्यात् ।
यदभि॑जुह॒यात् । रु॒द्रोऽस्य॑ प॒शून् घा॑तुकः स्यात् ।
यन्नाभि॑ जुह॒यात् । अशा॑न्तः प्र॒हिये॑त ॥ 15 (10)

T.B.3.7.2.7

सु॒वस्य॑ बु॒ध्ने॑नाभि॑ नि॒दद्ध्या॑त् ।
मा॑ त॒मो मा॑ य॒ज्ञस्त॑मन्मा॒ यज॑मान-स्तमत् ।
नम॑स्ते अ॒स्त्वाय॑ते । नमो॑ रु॒द्र प॑रायते । नमो॑ यत्र॑ नि॒षीद॑सि ।
अ॒मुं मा॑ हि॒ंसी॒रमुं॑ मा॑ हि॒ंसी॒रिति॑ येन॒ स्कन्दे॑त् ॥ तं प्र॑हरेत् ।
स॒हस्र॑शृ॒ङ्गो वृ॑ष॒भो जा॒तवे॑दाः । स्तोम॑पृ॒ष्ठो घृ॒तवा॑न्-थ्सु॒प्रती॑कः ।
मा॑ नो॒ हासी॑न्मेत्थि॒तो (हासी॑र्मेत्थि॒तो) ने॒त्त्वा ज॑हाम () ।
गो॒पोषं॑ नो॒ वीर॑पोषं॑ च॒ यच्छे॑ति ।
ब्र॒ह्मणै॒वैनं॑ प्र॒हर॑ति । सै॒व ततः॑ प्रायश्चि॒त्तिः ॥ 16 (13)
(वै प्र॒जाप॑तिः - स्थाप॑यति - प्र॒जान॑न् - न॒भिजु॑हु॒याथ् - स्याद् -
ध्रिये॑त् - ज॒हाम॑ त्रि॒णि च) (A2)

Special Korvai

(यद्वि॑ष॒ण्णेन॑ प्रा॒जाप॑त्यया॒ यत् की॒टा म॑द्ध्यमे॒न यद॑ववृ॒ष्टेन॑ यत्
पूर्व॑स्यां यत् पु॒रा प्र॑या॒जेभ्य॑ प्र॒ङ्गा॒रो यद् दक्षि॑णा यत् प्र॒त्यग्य॑दुदङ्गः)

3.7.3 अनुवाकं 3 – मुख्याग्न्यसंभवेऽनुकल्पाः होमाधाराः

T.B.3.7.3.1

वि वा ए॒ष इन्द्रि॑येण॒ वीर्ये॑ण॒र्द्ध्यते॑ ।

यस्या॑-हि॒ताग्ने॑-र॒ग्नि-र्मथ्य॑मानो न जाय॑ते । यत्रान्यं पश्ये॑त् ॥

तत॑ आ॒हृत्य॑ हो॒तव्यं॑ ॥

अ॒ग्ना-वे॒वास्या॑-ग्नि॒होत्र॑ ॥ हु॒तं भ॑वति ॥

यद्यन्यं न वि॒न्देत् । अ॒जाया॑ ॥ हो॒तव्यं॑ । आ॒ग्नेयी॑ वा ए॒षा ।

यद॒जा । अ॒ग्ना-वे॒वास्या॑-ग्नि॒होत्र॑ ॥ हु॒तं भ॑वति । 17 (10)

T.B.3.7.3.2

अ॒जस्य॑ तु ना॒श्जी॑यात् । यद॒जस्या॑-श्जी॑यात् ।

या॒मेवा॒ग्ना-वा॑हु॒तिं जु॑हुयात् । ता॒मद्यात् । तस्मा॑द॒जस्य॑ ना॒श्यं ॥

यद्य॒जां न वि॒न्देत् । ब्रा॒ह्मण॑स्य दक्षि॑णे हस्ते हो॒तव्यं॑ ॥

ए॒ष वा अ॒ग्निर्वै॑श्वा॒नरः॑ । यद्ब्रा॑ह्मणः ।

अ॒ग्ना-वे॒वास्या॑-ग्नि॒होत्र॑ ॥ हु॒तं भ॑वति । 18 (10)

T.B.3.7.3.3

ब्रा॒ह्मणं॑ तु वस॒त्यै ना॑परु॒न्ध्यात् । यद्ब्रा॑ह्मणं वस॒त्या अ॑परु॒न्ध्यात् ।

यस्मि॑न्ने-वा॒ग्नावा॑हु॒तिं जु॑हुयात् । तं भा॒गधे॑येन व्य॒र्द्धये॑त् ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

तस्माद् ब्राह्मणो वसत्यै नापरुद्ध्यः ॥ यदि ब्राह्मणं न विन्देत् ।

दर्भस्तंबे होतव्यं ॥ अग्निवान् वै दर्भस्तंबः ।

अग्नावे-वास्य-ग्निहोत्रं हुतं भवति ।

दर्भांस्तु नादध्यासीत । 19 (10)

T.B.3.7.3.4

यद्दर्भान्दध्यासीत । यामेवाग्ना-वाहुतिं जुहुयात् । तामदध्यासीत ।

तस्माद् दर्भा नादध्यासितव्याः ॥ यदि दर्भान्न विन्देत् ।

अप्सु होतव्यं ॥ आपो वै सर्वा देवताः ।

देवतास्वे वास्या-ग्निहोत्रं हुतं भवति ।

आपस्तु न परिचक्षीत । यदापः परिचक्षीत । 20 (10)

T.B.3.7.3.5

या मेवाप्स्वाहुतिं जुहुयात् । तां परिचक्षीत ।

तस्मादापो न परिचक्ष्याः ॥

मेदध्या च वा एतस्यामेदध्या च तनुवौ सञ्सृज्येते ।

यस्या-हिताग्ने-रन्यैरग्निभि-रग्नयः सञ्सृज्यन्ते ॥

अग्नये विविचये पुरोडाश-मष्टाकपालं निर्वपेत् ।

मे॒द्ध्यां॑ चै॒वास्या॑-मे॒द्ध्यां॑ च त॒नुवौ॑ व्याव॒र्तय॑ति ॥

अ॒ग्नये॑ व्र॒तप॑तये पु॒रोडा॑श-म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पेत् ।

अ॒ग्निमे॒व व्र॒तप॑ति॒ऽस्वेन॑ भा॒गधे॑ये-नोप॑धावति ।

स ए॒वैनं॑ व्र॒तमा॑-लं॒भय॑ति ॥ 21 (10)

T.B.3.7.3.6

ग॒र्भः॑ स्र॒वन्त॑म॒गद॑म॒कः । अ॒ग्नि-रि॒न्द्र-स्त्व॑ष्टा बृ॒हस्प॑तिः ।

पृ॒थि॒व्या-म॑व॒चुश्चो॑-तै॒तत् । ना॒भि-प्रा॑प्नोति नि॒र्ऋ॑तिं प॒राचैः॑ ॥

रेतो॑ वा ए॒तद्वा॑जिन-माहि॑ताग्नेः । यद॑ग्नि॒होत्रं॑ । तद्य॑त्स्र॒वेत् ।

रेतो॑ऽस्य वा॒जिनः॑ स्र॒वेत् । ग॒र्भः॑ स्र॒वन्त॑म-ग॒दम॑क-रि॒त्याह॑ ।

रेत॑ ए॒वास्मिन्॑ वा॒जिनं॑ दधाति ॥ 22 (10)

T.B.3.7.3.7

अ॒ग्निरि॒त्याह॑ । अ॒ग्निर्वै॑ रे॒तोधाः॑ । रे॒त ए॒व तद॑धाति । इ॒न्द्र इ॒त्याह॑ ।

इ॒न्द्रि॒य-मे॒वास्मिन्॑-दधाति । त्व॑ष्टे॒त्याह॑ ।

त्व॑ष्टा वै प॒शूनां॑ मि॒थुना॑नां रूप॒कृत् ।

रूप॑मे॒व प॒शुषु॑ दधाति । बृ॒हस्प॑तिरि॒त्याह॑ ।

ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑तिः () । ब्र॒ह्मणै॒वास्मै॑ प्र॒जाः प्र॑ज॒नय॑ति ॥

पृ॒थि॒व्या-म॑व॒चुश्चो॑तै॒त-दि॒त्याह॑ । अ॒स्या-मे॒वैन॑त् प्र॒तिष्ठा॑पयति ॥

नाभि प्राप्नोति निर्ऋतिं पराचैरित्याह ।

रक्षसामपहत्यै ॥ 23 (15)

(अजाऽग्नावेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति – भव – त्यासीत –
परिचक्षीत – लम्भयति – दधाति – देवानां बृहस्पतिः
पञ्च च) (A3)

Special Korvai

(वि वै यद् यन्यमजायां ब्राह्मणस्य दर्भस्तम्बेऽप्सु होतव्यम्)

3.7.4 अनुवाकं 4 – ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः

T.B.3.7.4.1

याः पुरस्तात् प्रस्रवन्ति । उपरिष्ठाथ् सर्वतश्च याः ।

ताभी रश्मिपवित्राभिः । श्रद्धां यज्ञमारभे ॥ देवा गातुविदः ।

गातुं यज्ञाय विन्दत । मनसस्पतिना देवेन ।

वाताद्-यज्ञः प्रयुज्यतां ॥ तृतीयस्यै दिवः ।

गायत्रिया सोम आभृतः । 24 (10)

T.B.3.7.4.2

सोम॑पी॒थाय॑ संन॑यितुं । वक॑ल-मन्त॑रमाददे ॥
आपो॑ दे॒वीः शु॒द्धाः स्थ॑ । इ॒मा पा॒त्राणि॑ शुन्धत ।
उपा॑तङ्क्याय॑ दे॒वानां॑ । पर्ण॑वल्कमु॒त शुन्धत॑ ॥
पयो॑ गृ॒हेषु॑ पयो॑ अ॒घ्नियासु॑ ।
पयो॑ व॒थ्सेषु॑ पय॑ इन्द्रा॒य ह॒विषे॑ ध्रियस्व ।
गाय॑त्री पर्ण॑वल्केन॑ । पयः॑ सोमं॑ करो॒त्विमं॑ ॥ 25 (10)

T.B.3.7.4.3

अ॒ग्निं गृ॒ह्णामि॑ सु॒रथं॑ ँ॒यो म॒यो भूः॑ । य उ॒द्यन्त॑मा रोह॑ति सूर्य॒महे॑ ।
आ॒दि॒त्यं ज्यो॑तिषां॑ ज्योति॑रुत्तमं॑ । श्वो य॒ज्ञाय॑ रम॑तां दे॒वता॑भ्यः ॥
व॒सून् रु॒द्राना॑दि॒त्यान् । इन्द्रे॑ण स॒ह दे॒वताः॑ । ताः पूर्॒वः परि॑गृह्णामि ।
स्व आ॒यत॑ने मनी॒षया॑ ॥ इ॒मामूर्जं॑ पञ्च॒दशीं॑ ँ॒ये प्र॑विष्टाः ।
तान्दे॒वान् परि॑गृह्णामि॒ पूर्॒वः । 26 (10)

T.B.3.7.4.4

अ॒ग्निर्. ह॒व्यवा॑डिह॒ ताना॑वहतु । पौ॒र्णमा॒सं ह॒विरि॑दमेषां॑ मयि॑ ।
आ॒मावा॒स्यं ह॒विरि॑दमेषां॑ मयि॑ ॥ अ॒न्तरा॑ग्नी प॒शवः॑ ।
दे॒वसं॑ स॒दमा॑गमन् । तान् पूर्॒वः परि॑गृह्णामि ।

स्व आय॑तने॒ मनी॑षया ॥ इ॒ह प्र॒जा वि॒श्वरू॑पा रमन्तां ।

अ॒ग्निं गृ॒हप॑तिम॒भि सम्॑व॒सानाः॑ ।

ताः पूर्॒वः परि॑गृह्णामि । 27 (10)

T.B.3.7.4.5

स्व आय॑तने॒ मनी॑षया ॥ इ॒ह प॒शवो॑ वि॒श्वरू॑पा रमन्तां ।

अ॒ग्निं गृ॒हप॑तिम॒भि सम्॑व॒सानाः॑ । तान् पूर्॒वः परि॑गृह्णामि ।

स्व आय॑तने॒ मनी॑षया ॥ अ॒यं पि॒तृणा॑म॒ग्निः ।

अवा॑ङ्ढ॒व्या पि॒तृभ्य॑ आ । तं पूर्॒वः परि॑गृह्णामि ।

अवि॑षं नः पि॒तुं कर॑त् ॥ अज॑स्रं त्वा॒ꣳ स॒भापा॑लाः । 28 (10)

T.B.3.7.4.6

विज॑यभा॒गꣳ समि॑न्धतां । अ॒ग्ने दी॑दाय मे स॒भ्य ।

विजि॑त्यै श॒रदः॑ श॒तं ॥ अ॒न्नमा॑वस॒थीयं॑ । अ॒भिह॑राणि श॒रदः॑ श॒तं ।

आ॒वस॑थे श्रि॒यं मन्त्रं॑ । अहि॑र्बु॒द्धि॒नयो॑ नियच्छतु ॥

इ॒दम॑ह-म॒ग्नि ज्ये॑ष्ठेभ्यः । वसु॑भ्यो य॒ज्ञं प्र॑ब्रवीमि ।

इ॒दम॑ह-मि॒न्द्र ज्ये॑ष्ठेभ्यः । 29 (10)

T.B.3.7.4.7

रु॒द्रेभ्यो॑ य॒ज्ञं प्र॑ब्रवीमि । इ॒दम॒हं व॑रुण-ज्येष्ठेभ्यः ।
आ॒दि॒त्येभ्यो॑ य॒ज्ञं प्र॑ब्रवीमि ॥ प॒यस्व॑ती-रोष॒धयः॑ ।
प॒यस्व॑द्वीरु॒धां प॒यः । अ॒पां प॒यसो॑ यत्प॒यः ।
तेन॑ मा॒मिन्द्र॑ स॒ञ्सृ॑ज ॥ अ॒ग्नौ ब्र॑तपते ब्र॒तं च॑रिष्यामि ।
तच्छ॑केयं तन्मे रा॒द्ध्यतां॑ । वा॒यौ ब्र॑तपत आ॒दित्य॑ ब्र॒तपते॑ । 30 (10)

T.B.3.7.4.8

ब्र॒तानां॑ व्र॒तप॑ते ब्र॒तं च॑रिष्यामि । तच्छ॑केयं तन्मे रा॒द्ध्यतां॑ ॥
इ॒मां प्रा॑चीमु॒दीचीं॑ । इ॒षमूर्ज॑म॒भि स॒ञ्सृ॑तां । ब॒हु॒पर्णा॑मशु॒ष्का॒ग्रां ।
ह॒रामि॑ प॒शुपाम॑हं ॥ यत्कृ॑ष्णो रू॒पं कृ॒त्वा । प्रा॒वि॒श॒स्त्वं व॑न॒स्पती॑न् ।
तत॑स्त्वामे॒कवि॑ञ्शति॒धा । सं॒भ॒रामि॑ सु॒संभृ॑ता ॥ 31 (10)

T.B.3.7.4.9

त्रीन् परि॒धीञ्स्ति॒स्रः स॒मिधः॑ । य॒ज्ञायु॑रनुसंच॒रान् ।
उ॒प॒वे॒षं मे॒क्ष॒णं धृ॑ष्टिं । सं॒भ॒रामि॑ सु॒संभृ॑ता ॥
या जा॒ता ओ॒ष॒धयः॑ । दे॒वेभ्य॑ स्त्रि॒यु॒गं पु॒रा । ता॒सां प॑र्व रा॒द्ध्य॒ासं॑ ।
प॒रि॒स्तर॑-मा॒हर॑न् ॥ अ॒पां मे॒द्ध्यं य॑ज्ञि॒यं ।
स॒दे॒वञ् शि॒वम॑स्तु मे । 32 (10)

T.B.3.7.4.10

आ॒च्छे॒त्ता वो॒ मा रि॑षं । जी॒वा॒नि श॒रदः॑ श॒तं ॥
अ॒परि॒मितानां॑ परि॒मिताः॑ । सं॒न॒ह्ये सु॒कृ॒ताय॑कं ।
ए॒नो मा नि॒गां क॒तम॑च्च ना॒हं ।
पुन॑रु॒त्थाय॑ बहु॒ला भ॑वन्तु ॥ स॒कृ॒दा॒च्छि॒न्नं ब॒र्हि॒रू॒र्णामृ॑दु ।
स्यो॒नं पि॒तृभ्य॑स्त्वा भ॒राम्य॑हं । अ॒स्मिन् थ॒सीद॑न्तु मे पि॒तरः॑ सो॒म्याः ।
पि॒ताम॒हाः प्र॒पि॒ताम॒हाश्चानु॑गैः स॒ह ॥ 33 (10)

T.B.3.7.4.11

त्रि॒वृत् प॒ला॒शे द॒र्भः॑ । इ॒या॒न् प्रा॒देश॑ सं॒मितः॑ ।
य॒ज्ञे प॒वि॒त्रं पो॑तृ॒तमं॑ । प॒यो ह॒व्यं क॑रोतु मे ॥ इ॒मौ प्रा॑णा॒पानौ॑ ।
य॒ज्ञस्या॒ङ्गानि॑ सर्व॒शः॑ । आ॒प्या॒य॒यन्तौ॑ सं॒चर॑तां । प॒वि॒त्रे ह॒व्यशो॑ध॒ने ॥
प॒वि॒त्रे स्थो॑ वैष्ण॒वी । वा॒यु॒र्वा मन॑सा पु॒नातु॑ ॥ 34 (10)

T.B.3.7.4.12

अ॒यं प्रा॑णश्चा॒पानश्च॑ । य॒ज॒मा॒न-म॒पि॒गच्छ॑तां । य॒ज्ञे ह्य॑भू॒तां पो॑तारौ ।
प॒वि॒त्रे ह॒व्यशो॑ध॒ने ॥ त्वया॑ वे॒दिं वि॑वि॒दुः पृ॑थि॒वीं ।
त्वया॑ य॒ज्ञो जा॑यते वि॒श्वदा॑निः । अ॒च्छि॒द्रं य॒ज्ञम॑न्वेषि वि॒द्वान् ।

त्वया॑ होता॑ सन्तनो॑त्यर्द्धमा॒सान् ॥ त्रय॑स्त्रि॒ञ्शोऽसि॑ तन्तूनां॑ ।

पवि॑त्रेण सहा॑गहि । 35 (10)

T.B.3.7.4.13

शिवे॑यञ् रज्जु॑रभि॒धानी॑ । अ॒घ्निया॑-मु॒पसे॑वतां ॥ अ॒प्रस्र॑ञ्साय॒ यज्ञ॑स्य ।

उ॒खे उ॒पद॑धाम्य॒हं । प॒शुभिः॑ संनी॑तं बिभृ॑तां । इन्द्रा॑य शृ॒तं दधि॑ ॥

उ॒पवे॑षोऽसि॒ यज्ञा॑य । त्वां प॒रिवे॑ष-म॒धारय॑न् । इन्द्रा॑य ह॒विः कृ॑ण्वन्तः ।

शिवः॑ श॒ग्मो भ॑वासि नः ॥ 36 (10)

T.B.3.7.4.14

अमृ॑न्मयं दे॒वपा॑त्रं । य॒ज्ञस्या॑यु॒षि प्र॑युज्यतां । ति॒रः प॒वित्र॑मतिनीताः ।

आपो॑ धार॒य माऽति॑गुः ॥ दे॒वेन॑ स॒वित्रो॑त्पू॒ताः ।

वसोः॑ सूर्य॑स्य र॒श्मिभिः॑ । गां दौ॑हपवि॒त्रे रज्जुं॑ ।

सर्वा॑ पात्राणि शु॒न्धत ॥ ए॒ता आ॑चरन्ति मधु॒मद्बु॑हानाः ।

प्र॒जाव॑ती-र्यश॑सो वि॒श्वरू॑पाः । 37 (10)

T.B.3.7.4.15

ब॒ह्वी भ॑वन्तीरु॒प जा॑यमानाः । इ॒ह व॒ इन्द्रो॑ रमयतु गावः ॥

पू॒षा स्थ ॥ अ॒यक्ष्मा॑ वः प्र॒जया॑ सञ्सृ॑जामि ।

रा॒यस्पो॑षेण बहु॒ला भ॑वन्तीः । ऊ॒र्जं प॑यः पि॒न्वमा॑ना घृ॒तं च॑ ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

जी॒वो जी॒वन्ती॒रुप॒ वः स॒देयं॑ ॥ द्यौश्चे॒मं य॒ज्ञं पृ॒थि॒वी च॒ सं॒दु॒हातां॑ ।
धा॒ता सो॒मेन॑ स॒ह वा॒तेन॑ वा॒युः । यज॑मा॒नाय॒ द्र॒वि॒णं द॒धातु॑ ॥ 38 (10)

T.B.3.7.4.16

उ॒त्सं दु॒हन्ति॑ क॒ल॒शं च॒तुर्बि॒लं । इ॒डां दे॒वीं म॒धु॒मती॑ सु॒व॒र्वि॒दं ।
तदि॒न्द्रा॒ग्नी जि॒न्वत॑ सूनृ॒तावत्॑ । तद्-यज॑मा॒न-म॒मृ॒त॒त्वे द॒धातु॑ ॥
का॒म॒धु॒क्षः प्र॒णो ब्रू॑हि । इ॒न्द्राय॑ ह॒वि॒रिन्द्रि॒यं ॥ अ॒मूं य॑स्यां दे॒वानां॑ ।
म॒नु॒ष्याणां॑ प॒यो हि॒तं ॥ ब॒हु दु॒ग्धीन्द्रा॑य दे॒वेभ्यः॑ ।
ह॒व्य-मा॒प्याय॑तां पु॒नः । 39 (10)

T.B.3.7.4.17

व॒त्से॒भ्यो म॒नु॒ष्ये॒भ्यः । पु॒न॒र्दो॒हाय॑ क॒ल्प॒तां ॥ य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तति॑र॒सि ।
य॒ज्ञस्य॑ त्वा स॒न्तति॑म॒नु॒स॒न्त॒नोमि॑ ॥ अ॒द॒स्त॒म॒सि वि॒ष्णावे॑ त्वा ।
य॒ज्ञाया॑पि द॒धाम्य॑हं । अ॒द्भिर॑रि॒क्तेन॑ पा॒त्रेण॑ । याः पू॒ताः परि॑शे॒रते॑ ॥
अ॒यं प॒यः सो॒मं कृ॒त्वा । स्वां यो॒नि-म॑पि॒गच्छ॑तु । 40 (10)

T.B.3.7.4.18

पर्ण॑वल्कः प॒वि॒त्रं । सौ॒म्यः सो॒मा॒द्भि निर्मि॑तः ॥ इ॒मौ पर्णं॑ च॒ दर्भं॑ च ।
दे॒वानां॑ ह॒व्यशो॑ध॒नौ । प्रा॒तर्वे॑षाय गो॒पाय॑ । वि॒ष्णो ह॒व्यं हि॑ र॒क्ष॒सि ॥
उ॒भा॒व॒ग्नी उप॑स्तृ॒णते॑ । दे॒वता॑ उप॒वस॑न्तु मे ।

अ॒हं ग्रा॒म्या-नु॒पव॑सामि ।

म॒ह्यं गो॒पत॑ये प॒शून् () ॥ 41 (10)

[आ॒भृत॑ – इ॒मं – गृ॒ह्णामि॑ पू॒र्व – स्ताः॑ पु॒र्वः परि॑गृह्णामि –
स॒भापा॒ला – इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्य-आदि॑त्य व्रत॑पते-सु॒संभृ॑ता – मे –
स॒ह – पु॒नातु॑ – ग॒हि – नो – वि॒श्वरू॑पा – दधा॑तु – पु॒नर् –
गच्छ॑तु – प॒शुन् ()] (A4)

Special Korvai

याः पु॒रस्ता॑दि॒मामूर्ज॑मि॒ह प्र॒जा इ॒ह प॒शवो॑ऽयं पि॒तृणा॑म॒ग्निः

3.7.5 अनुवाकं 5 – ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः

T.B.3.7.5.1

दे॒वा दे॒वेषु॑ प॒राक्रम॑द्ध्वं । प्र॒थमा॑ द्वि॒तीये॑षु । द्वि॒तीया-स्तृ॒तीये॑षु ।
त्रि॒रेका॑द॒शा इ॒ह मा॑ऽवत । इ॒दं श॑के॒यं य॑दि॒दं करो॑मि ।
आ॒त्मा करो॑त्वा॒त्मने॑ । इ॒दं करि॑ष्ये भे॒षजं॑ । इ॒दं मे॑ वि॒श्वभे॑षजा ।
अ॒श्विना॑ प्रा॒वतं॑ यु॒वं ॥ इ॒दम॑हं से॒नाया॑ अ॒भीत्व॑र्ये । 42 (10)

T.B.3.7.5.2

मु॒खम॑पो॒हामि॑ ॥ सू॒र्यज्यो॑ति॒र्विभा॑हि । म॒हत॑ इन्द्रि॒याय॑ ॥
आ॒प्याय॑तां घृ॒तयो॑निः । अ॒ग्निर्-ह॒व्या-ऽनु॑म॒न्यतां॑ ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

ख॒मङ्क्ष्व॑ त्वच॒मङ्क्ष्व॑ । सु॒रूपं॑ त्वा वसु॒विदं॑ ॥ प॒शूनां॑ तेजसा ।
अ॒ग्नये॑ जुष्ट-म॒भिघा॑रयामि ॥ स्यो॒नं ते॑ स॒दनं॑ करोमि । 43 (10)

T.B.3.7.5.3

घृ॒तस्य॑ धा॒रया॑ सु॒शेवं॑ कल्पयामि ॥ तस्मिन्-थ्सी॒दामृ॑ते प्र॒तिति॑ष्ठ ।
व्री॒हीणां॑ मे॒ध सु॒मन॑स्यमा॒नः ॥ आ॒र्द्रः प्र॑थस्नु॒र् भुव॑नस्य गो॒पाः ।
शृ॒त उ॒थ्स्ना॑ति ज॒निता॑ म॒तीनां॑ ॥ यस्त॑ आ॒त्मा प॒शुषु॑ प्रविष्टः ।
दे॒वानां॑ वि॒ष्टाम॑नु यो वि॒तस्थे॑ ।
आ॒त्मन्वा॑न् थ्सो॒म घृ॒तवा॑न् हि भू॒त्वा ।
दे॒वान् ग॑च्छ सु॒वर्वि॑न्द यज॒माना॑य म॒ह्यं ॥
इ॒रा भू॑तिः पृ॒थिव्यै॑ रसो॒ मोत्क्र॑मीत् ॥ 44 (10)

T.B.3.7.5.4

दे॒वाः पि॒तरः॑ पि॒तरो॑ दे॒वाः । योऽह॑मस्मि स सन् य॒जे ।
यस्या॑स्मि न तम॒न्तरे॑मि । स्वं म॑ इ॒ष्टं स्वं॑ द॒त्तं ।
स्वं पू॒र्तं स्वं॑ श्रान्तं ।
स्वं हु॒तं । तस्य॑ मेऽग्नि-रु॒पद्र॑ष्टा । वा॒युरु॒पश्रो॑ता ।
आ॒दि॒त्यो-ऽनु॑ख्या॒ता । द्यौः पि॒ता । 45 (10)

T.B.3.7.5.5

पृ॒थि॒वी मा॒ता । प्र॒जाप॑ति॒ बन्धुः॑ । य ए॒वास्मि॒ स सन् य॑जे ॥
मा भे॒र्मा सम्॑वि॒क्था मा त्वा हि॑सिषं । मा ते ते॒जो-ऽप॑क्रमीत् ।
भर॑तमु॒द्धरे॒ मनु॑षिञ्च । अ॒वदा॑नानि ते प्र॒त्यव॑दास्यामि ।
नम॑स्ते अस्तु॒ मा मा हि॑सीः ॥ यद॑व॒दानानि॑ तेऽव॒द्यन् ।
विलो॑माकार्ष॒मात्म॑नः । 46 (10)

T.B.3.7.5.6

आज्ये॑न प्र॒त्यन॑ज्म्येनत् । तत्त॒ आप्या॑यतां पुनः॑ ॥ अज्या॑यो यवमा॒त्रात् ।
आ॒व्याधा॑त् कृत्यतामिदं । मा रू॒रुपाम॑ य॒ज्ञस्य॑ ।
शु॒द्धं स्वि॑ष्टमिदं॒ हविः॑ ॥ मनु॑ना दृ॒ष्टां घृ॑तपदीं । मि॒त्रावरु॑णसमीरितां ।
दक्षि॑णार्द्धादसंभिन्दन् । अ॒वद्या॑-म्येकतो॑ मु॒खां ॥ 47 (10)

T.B.3.7.5.7

इडे॑ भा॒गं जु॑षस्व नः । जिन्व॒ गा जिन्वा॑र्वतः । तस्या॑स्ते भक्षि॒वाणः॑
स्याम॑ । सर्वा॑त्मानः॒ सर्व॑गणाः ॥ ब्र॒ध्न पि॑न्वस्व ।
दद॑तो मे मा क्षायि । कु॒र्वतो॑ मे मोप॑दसत् । दि॒शां क्लृ॑प्तिरसि ।
दिशो॑ मे कल्प॑न्तां । कल्प॑न्तां मे दि॒शः ॥ 48 (10)

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

T.B.3.7.5.8

दैवी॑श्च मानु॑षीश्च । अ॒हो॒रा॒त्रे मे॑ कल्पेतां । अ॒र्द्ध॒मा॒सा मे॑ कल्पन्तां ।
मा॒सा मे॑ कल्पन्तां । ऋ॒त॒वो मे॑ कल्पन्तां । स॒म्॒व॒त्स॒रो मे॑ कल्पतां ।
क्लृ॒प्ति॒र॒सि कल्प॑तां मे ॥ आ॒शा॒नां त्वाऽऽशा॑पा॒लेभ्यः॑ ।
च॒तु॒र्भ्यो अ॒मृ॒तेभ्यः॑ ।

इ॒दं भू॒तस्या॑-द्ध्यक्षे॑भ्यः । 49 (10)

T.B.3.7.5.9

वि॒धेम॑ ह॒विषा॑ व॒यं । भ॒ज॒तां भा॒गी भा॒गं । माऽभा॒गो-ऽभ॑क्त ।
नि॒र॒भा॒गं भ॒जामः॑ । अ॒प॒स्पि॒न्व । ओष॑धी॒र्जि॒न्व । द्वि॒पा॒त्पा॒हि ।
च॒तु॒ष्पा॒द॒व । दि॒वो वृ॒ष्टि॒मे॒रय॑ । ब्रा॒ह्म॒णा॒ना-मि॒दं ह॒विः । 50 (10)

T.B.3.7.5.10

सो॒म्यानां॑ स॒ोम॒पी॒थि॒नां । नि॒र्भ॒क्तो ब्रा॒ह्म॒णः । ने॒हा-ब्रा॒ह्म॒णस्या॑स्ति ॥
स॒म॒ङ्गां ब॒र्हिर्॒ ह॒विषा॑ घृ॒तेन॑ । स॒मा॒दि॒त्यै र्व॑सु॒भिः सं म॒रु॒द्भिः॑ ।
स॒मि॒न्द्रेण॑ वि॒श्वेभि॑र्दे॒वेभि॑रङ्गां । दि॒व्यं न॒भो ग॑च्छतु॒ यथ् स्वाहा॑ ॥
इ॒न्द्रा॒णी वा वि॒ध॒वा भू॑यासं । अ॒दि॒ति॒रिव॑ सु॒पु॒त्रा ।
अ॒स्थू॒रि त्वा गार्॑हप॒त्य । 51 (10)

T.B.3.7.5.11

उ॒प॒नि॒ष॒दे॒ सु॒प्र॒जा॒स्त्वा॒य॒ ॥ सं॒ प॒त्नी॒ प॒त्या॒ सु॒कृ॒तेन॑ ग॒च्छ॒तां॑ ।
य॒ज्ञ॒स्य॑ यु॒क्तौ॑ धु॒र्या॑व॒भू॒तां॑ । सं॒जा॒ना॒नौ॒ वि॒ज॒ह॒ता॒-म॒रा॒तीः॑ ।
दि॒वि ज्यो॑ति॒रज॒-र॒मा॒र॒भे॒तां॑ ॥ द॒श॒ ते॒ त॒नु॒वो॑ य॒ज्ञ॒ य॒ज्ञि॒याः॑ ।
ताः प्री॑णातु॒ यज॑मानो घृ॒तेन॑ । ना॒रि॒ष्ठ॒योः प्र॒शि॒ष॒मी॒ड॒मा॒नः॑ ।
दे॒वा॒नां दै॒व्येऽपि॑ यज॑मानो-ऽमृ॒तो-ऽभू॒त् ॥
यं वाँ॑ दे॒वा अ॒क॒ल्प॒यन् ॥ 52 (10)

T.B.3.7.5.12

ऊ॒र्जो॑ भा॒गः श॑त॒क्रतू॑ । ए॒त॒द्वां॒ तेन॑ प्री॒णानि॑ ।
तेन॑ तृ॒प्य॒तम॑ह॒हौ ॥ अ॒हं दे॒वानां॑ सु॒कृ॒ता॒म॒स्मि लो॒के ।
म॒मे॒द॒मि॒ष्टं न॑ मि॒थु॒र्भ॒वा॒ति । अ॒हं ना॒रि॒ष्ठा-व॒नु॒य॒जामि॑ वि॒द्वान् ।
यदा॑भ्या-मि॒न्द्रो अ॒द॒धा-द्वा॒ग॒धेयं॑ ॥ अ॒दा॒र॒सृ॒द्ध॒वत॑ दे॒व सो॒म ।
अ॒स्मिन् य॒ज्ञे म॒रु॒तो मृ॒ड॒ता नः॑ ।
मा नो॑ वि॒द॒द॒भि भा॒मो अ॒श॒स्तिः॑ । 53 (10)

T.B.3.7.5.13

मा नो॑ वि॒द॒द्व-वृ॒ज॒ना द्वे॒ष्ट्या॒ या ॥ ऋ॒ष॒भं वा॒जिनं॑ व॒यं ।
पू॒र्ण॒मा॒सं य॑जामहे । स नो॑ दो॒ह॒ताः सु॒वी॒र्यं॑ ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

रा॒य॒स्पोष॑ꣳ सह॒स्रि॒णं॑ । प्रा॒णाय॑ सु॒राध॑से । पू॒र्णमा॑साय॒ स्वाहा॑ ॥
अ॒मावा॑स्या सु॒भगा॑ सु॒शेवा॑ । धे॒नुरि॑व भू॒य आ॒प्याय॑माना ।
सा नो॑ दो॒हता॑ꣳ सु॒वीर्यं॑ () । रा॒य॒स्पोष॑ꣳ सह॒स्रि॒णं॑ ।
अ॒पा॒नाय॑ सु॒राध॑से । अ॒मावा॑स्यायै॒ स्वाहा॑ ॥
अ॒भिस्तृ॑णीहि परि॒धेहि॑ वेदिं॑ । जा॒मिं मा हि॑ꣳसीरमु॒या श्या॑ना ।
होतृ॑षद॒ना ह॑रिताः सु॒वर्णाः॑ । निष्का॑ इ॒मे य॑ज॒मान॑स्य ब्र॒द्धे ॥ 54 (17)
(अ॒भीत्व॑र्यै – करो॑मि – क्र॒मीत् – पि॒ता – ऽऽत्म॑न – ए॒कतो॑मु॒खां –
मे दि॑शो – ऽध्य॑क्षेभ्यो – ह॒विर् – गा॒र्हप॑त्या – कल्प॑य –
न्न॑श॒स्तिः – सा नो॑ दो॒हता॑ꣳ सु॒वीर्यं॑ꣳ स॒प्त च॑) (A5)

3.7.6 अनुवाकं 6 – ऐष्टिकयाजमानमन्त्राः

T.B.3.7.6.1

परि॑स्तृणीत परि॒धत्ता॒ग्निं॑ । परि॒हितो॑-ऽग्नि॒र्यज॑मानं भुनक्तु ।
अ॒पाꣳ र॒स ओष॑धीनाꣳ सु॒वर्णः॑ ।
निष्का॑ इ॒मे य॑ज॒मान॑स्य सन्तु का॒मदु॑घाः । अ॒मुत्रा॑मु॒ष्मिन् लो॑के ॥
भू॒पते॑ भु॒वन॑पते । म॒हतो॑ भू॒तस्य॑ पते । ब्र॒ह्माणं॑ त्वा वृणीमहे ॥

अ॒हं भू॒पति॑र॒हं भु॒वन॑पतिः ।

अ॒हं म॒हतो॑ भू॒तस्य॑ पतिः । 55 (10)

T.B.3.7.6.2

दे॒वेन॑ स॒वित्रा॑ प्र॒सूत॑ आ॒र्त्विज्यं॑ करिष्यामि । दे॒व स॒वित॑रेतं त्वा वृ॒णते॑ ।

बृ॒हस्प॑तिं दै॒व्यं ब्र॒ह्माणं॑ । तद॒हं म॒नसे॑ प्रब्रवीमि । म॒नो गाय॑त्रियै ।

गाय॑त्री त्रि॒ष्टुभे॑ । त्रि॒ष्टुब् जग॑त्यै । जग॑त्यनु॒ष्टुभे॑ ।

अ॒नुष्टु॑क् प॒ङ्क्त्यै॑ । प॒ङ्क्तिः प्र॒जाप॑तये । 56 (10)

T.B.3.7.6.3

प्र॒जाप॑ति वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ । वि॒श्वे दे॒वा बृ॒हस्प॑तये ।

बृ॒हस्प॑ति ब्र॒ह्मणे॑ । ब्र॒ह्म भूर्भुवः॑ सु॒वः । बृ॒हस्प॑ति दे॒वानां॑ ब्र॒ह्मा ।

अ॒हं म॒नुष्या॑णां । बृ॒हस्प॑ते य॒ज्ञं गो॑पाय ॥ इ॒दं तस्मै॑ ह॒र्म्यं क॑रोमि ।

यो वो॑ दे॒वाश्च॑रति ब्र॒ह्मच॑र्यं । मे॒धावी॑ दि॒क्षु म॑नसा तपस्वी । 57 (10)

T.B.3.7.6.4

अ॒न्तर्दू॑तश्चरति मा॒नुषी॑षु ॥ चतुः॑ शि॒खण्डा॑ यु॒वतिः॑ सु॒पेशाः॑ ।

घृ॒तप्र॑तीका भु॒वन॑स्य म॒द्ध्ये॑ । म॒र्मज्य॑माना म॒हते॑ सौ॒भगा॑य ।

म॒ह्यं धु॑क्ष्व यज॑मानाय का॒मान् ॥ भूमि॑ भू॒त्वा म॑हि॒मानं॑ पु॒पोष॑ ।

ततो॑ दे॒वी वर्द्ध॑यते पया॑ंसि । य॒ज्ञिया॑ य॒ज्ञं वि॑च॒यन्ति॑ श॒ंच ।

ओष॑धी॒राप॑ इ॒ह श॑क्वरीश्च ॥

यो मा॑ ह॒दा मन॑सा यश्च॑ वा॒चा । 58 (10)

T.B.3.7.6.5

यो ब्र॑ह्मणा॒ कर्म॑णा॒ द्वेष्टि॑ दे॒वाः । यः श्रु॑तेन॒ हृद॑येनेष्णता॒ च ।

तस्ये॑न्द्र॒ वज्रे॑ण॒ शिर॑श्छि॒नन्नि॑ ॥ ऊ॒र्णामृ॑दु प्रथ॑मान॒ स्यो॒नं ।

दे॒वेभ्यो॑ जुष्ट॒ सद॑नाय ब॒र्हिः । सु॒वर्गे॑ लो॒के यज॑मान॒ हि धे॒हि ।

मां ना॑कस्य पृ॒ष्ठे पर॑मे (पर॑मे) व्यो॑मन् ॥

चतुः॑ शि॒खण्डा॑ यु॒वतिः॑ सु॒पेशाः॑ । घृ॒तप्र॑तीका व॒युना॑नि वस्ते ।

सा स्ती॑र्यमाणा म॒हते॑ सौ॒भगा॑य । 59 (10)

T.B.3.7.6.6

सा मे॑ धु॒क्ष्व यज॑मानाय॒ कामा॑न् । शि॒वा च॑ मे श॒ग्मा चै॑धि ।

स्यो॒ना च॑ मे सु॒षदा॑ चै॒धि । ऊ॒र्जस्व॑ती च॒ मे प॑यस्वती चै॒धि ।

इ॒षमूर्जं॑ मे पि॒न्वस्व॑ । ब्र॒ह्म ते॒जो मे॑ पि॒न्वस्व॑ । क्ष॒त्रमो॒जो मे॑ पि॒न्वस्व॑ ।

वि॒शं पु॒ष्टिं मे॑ पि॒न्वस्व॑ । आ॒युर॒न्नाद्यं॑ मे पि॒न्वस्व॑ ।

प्र॒जां प॒शून् मे॑ पि॒न्वस्व॑ ॥ 60 (10)

T.B.3.7.6.7

अ॒स्मिन् य॒ज्ञ उ॒प भू॒य इ॒न्नु मे॑ । अ॒वि॒क्षो॒भाय॑ प॒रि॒धी॒न्द॒धामि॑ ।
ध॒र्ता ध॒रु॒णो ध॒री॒यान् । अ॒ग्नि॒र्द्वेषा॑ँ॒सि नि॒रितो॑ नु॒दातै॑ ॥
वि॒च्छि॒न॒न्नि वि॒धृ॒ती॒भ्याँ स॒प॒त्नान् ।
जा॒तान् भ्रा॒तृ॒व्यान् ये च॑ ज॒नि॒ष्यमा॑णाः ।
वि॒शो य॒न्त्रा॒भ्यां वि॒धमा॑म्ये॒नान् । अ॒हँस्वा॑ना-मु॒त्तमो॑ऽसा॒नि दे॒वाः ।
वि॒शो य॒न्त्रे नु॒दमा॑ने अ॒रातिं॑ । वि॒श्वं पा॒प्मान॑म॒मतिं॑ दु॒र्मरा॑युं ॥ 61 (10)

T.B.3.7.6.8

सी॒दन्ती॑ दे॒वी सु॒कृ॒तस्य॑ लो॒के । धृ॒ती स्थो॑ वि॒धृ॒ती स्व॒धृ॒ती ।
प्रा॒णान्म॒यि धा॑रय॒तं । प्र॒जां म॒यि धा॑रय॒तं । प॒शून्म॒यि धा॑रय॒तं ॥
अ॒यं प्र॒स्तर॑ उ॒भय॑स्य ध॒र्ता । ध॒र्ता प्र॒या॒जाना॑-मु॒तानू॑या॒जानां॑ ।
स दा॑धार स॒मिधो॑ वि॒श्वरू॑पाः । तस्मि॒न्त्सु॒चो अ॒द्ध्यासा॑दयामि ॥
आ॒रोह॑ प॒थो जु॒हु दे॒वया॑नान् । 62 (10)

T.B.3.7.6.9

य॒त्रर्ष॑यः प्रथ॒मजा॑ ये पु॒रा॒णाः । हि॒र॒ण्य॒पक्षा॑ऽजि॒रा सं॒भृता॑ङ्गा ।
वहा॑सि मा सु॒कृ॒तां य॑त्र लो॒काः ॥ अ॒वा॒हं बा॑ध उ॒पभृ॑ता स॒प॒त्नान् ।
जा॒तान् भ्रा॒तृ॒व्यान् ये च॑ ज॒नि॒ष्यमा॑णाः । दो॒है य॒ज्ञँ सु॒दु॒घामि॑व धे॒नुं ।

अ॒हमु॒त्तरो॑ भू॒यासं॑ । अ॒धरे॑ म॒थ्सप॒त्नाः॑ ॥

यो मा॑ वा॒चा मन॑सा दु॒र्मरा॒युः ।

हृ॒दा-ऽरा॒तीया-द॑भि॒दास॑-दग्ने । 63 (10)

T.B.3.7.6.10

इ॒दम॑स्य चि॒त्तम॑ध॒रं ध्रु॒वायाः॑ ॥ अ॒हमु॒त्तरो॑ भू॒यासं॑ । अ॒धरे॑ म॒थ्सप॒त्नाः॑ ॥

ऋ॒षभो॑ऽसि शा॒क्वरः॑ । घृ॒ताची॑नां॒ सूनुः॑ ।

प्रि॒येण॑ ना॒म्ना प्रि॒ये स॑द॒सि सी॑द ॥ स्यो॒नो मे॑ सी॒द सु॒षदः॑ पृ॒थि॒व्यां ।

प्र॒थयि॑ प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ सु॒वर्गे॑ लो॒के । दि॒वि सी॑द पृ॒थि॒व्या-म॒न्तरि॑क्षे ।

अ॒हमु॒त्तरो॑ भू॒यासं॑ । 64 (10)

T.B.3.7.6.11

अ॒धरे॑ म॒थ्सप॒त्नाः॑ ॥ इ॒यञ् स्थाली॑ घृ॒तस्य॑ पूर्णा ।

अ॒च्छि॒न्नप॒याः श॑त॒धार॒ उ॒थ्सः॑ । मा॒रुते॑न श॒र्मणा॑ दै॒व्येन॑ ॥

य॒ज्ञोऽसि॑ स॒र्वतः॑ श्रि॒तः ।

स॒र्वतो॑ मां भू॒तं भ॑वि॒ष्य-च्छ्र॑यतां । श॒तं मे॑ स॒न्त्वाशि॑षः ।

स॒हस्रं॑ मे स॒न्तु सूनृ॑ताः । इ॒राव॑तीः प॒शुम॑तीः ।

प्र॒जाप॑तिर॒सि स॒र्वतः॑ श्रि॒तः । 65 (10)

T.B.3.7.6.12

सर्वतो॑ मां भू॒तं भ॑विष्य-च्छ्र॒यतां॑ । श॒तं मे॑ सन्त्वा॒शिषः॑ ।
सह॒स्रं मे॑ सन्तु॒ सूनृ॑ताः । इ॒राव॑तीः पशु॒मतीः॑ ॥
इ॒दमिन्द्रि॑य-म॒मृतं॑ वी॒र्यं॑ । अ॒नेनेन्द्रा॑य प॒शवो॑-ऽचि॒किथ्सन् ।
तेन॑ दे॒वा अ॒वतो॑प मां । इ॒हेष॒मूर्जं॑ य॒शः सह॑ ओजः स॒नेयं॑ ।
शृ॒तं मयि॑ श्रय॒तां ॥ यत् पृ॑थि॒वी-म॑च॒रत्तत्-प्र॑विष्टं । 66 (10)

T.B.3.7.6.13

येना॑सिञ्च॒द् बल॑मिन्द्रे॒ प्रजा॑पतिः । इ॒दं तच्छु॑क्रं मधु॒ वाजि॑नीवत् ।
येनो॑-प॒रिष्ठा॑दधि॒नोन्-महेन्द्रं॑ । दधि॒ मां धि॑नोतु ॥
अयं॑ वे॒दः पृ॑थि॒वी-म॑न्वविन्दत् । गुहा॑ स॒तीं ग॑हने ग॒ह्वरेषु॑ ।
स वि॑न्दतु॒ यज॑मानाय लो॒कं । अ॒च्छिद्रं॑ य॒ज्ञं भू॑रि॒कर्मा॑ करोतु ॥
अयं॑ य॒ज्ञः स॑म॒सद॒बुद्धि॑विष्मान् । ऋ॒चा सा॒म्ना य॑जुषा दे॒वता॑भिः । 67 (10)

T.B.3.7.6.14

तेन॑ लो॒कान्त् सूर्य॑वतो जयेम । इन्द्र॑स्य स॒ख्य-म॑मृत॒त्व-म॑श्यां ॥
यो नः॑ कनी॒य इ॒ह का॒मया॑तै । अ॒स्मिन् य॒ज्ञे य॑ज॒मानाय॑ मह्यं॑ ।
अप॑ तमिन्द्रा॒ग्नी भु॑व॒नान्नु॑देतां । अ॒हं प्र॒जां वी॒रव॑तीं वि॒देय॑ ॥

अग्ने॑ वाज॑जित् । वाजं॑ त्वा सरि॑ष्यन्तं॑ ।

वाजं॑ जेष्यन्तं॑ । वाजिनं॑ वाज॑जितं॑ । 68 (10)

T.B.3.7.6.15

वाज॑जित्यायै॑ संमा॑र्जि । अग्नि॑मन्ना-दम॑न्नाद्याय॑ ॥ उप॑हूतो॑ द्यौः पि॒ता ।
उप॑ मां द्यौः पि॒ता ह्व॑यतां । अग्नि॑-राग्नी॑द्धात् । आयु॑षे वर्च॑से ।
जी॒वात्वै॑ पु॒ण्याय॑ । उप॑हूता पृथि॒वी मा॒ता ।

उप॑ मां मा॒ता पृथि॒वी ह्व॑यतां । अग्नि॑-राग्नी॑द्धात् । 69 (10)

T.B.3.7.6.16

आयु॑षे वर्च॑से । जी॒वात्वै॑ पु॒ण्याय॑ ॥ मनो॑ ज्योति॑ र्जुष॑तामाज्यं॑ ।
विच्छि॑न्नं य॒ज्ञं समि॑मं दधातु । बृह॑स्पति॑-स्तनु॑तामिमं॑ नः ।
विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्तां ॥ यं ते॑ अ॒ग्न आ॑वृश्चामि ।
अहं॑ वा क्षि॑पितश्चरन् । प्र॒जां च॑ तस्य॑ मूलं॑ च ।
नीचै॑र्दे॒वा नि॑वृश्चत । 70 (10)

T.B.3.7.6.17

अग्ने॑ यो नोऽभि॑दासति । स॒मा॒नो यश्च॑ नि॒ष्ट्यः । इ॒ध्मस्ये॑व प्र॒क्षाय॑तः ।
मा तस्यो॑च्छे॒षि किं॑चन । यो मां द्वेष्टि॑ जातवे॒दः ।
यं चा॒हं द्वेष्टि॑ यश्च॑ मां । सर्वा॑ऽस्तान॑ग्ने संद॑ह ।

या॒ञ्श्चा॒हं द्वे॒ष्मि॒ ये च॒ मां ॥ अ॒ग्ने॒ वा॒ज॒जि॒त् ।

वा॒जं॑ त्वा॒ स॒सृ॒वा॒ञ्सं॑ ॥ 71 (10)

T.B.3.7.6.18

वा॒जं॑ जि॒गि॒वा॒ञ्सं॑ ॥ वा॒जिनं॑ वा॒ज॒जि॒तं॑ ॥ वा॒ज॒जि॒त्या॒यै॒ सं॒मा॒र्जि॒र्म ॥

अ॒ग्नि॒-म॒न्ना॒द-म॒न्ना॒द्या॒य ॥ वे॒दि॒ ब॒र्हिः॑ शृ॒त॒ञ् ह॒विः॑ ।

इ॒ध्मः॑ प॒रि॒धयः॑ सु॒चः॑ । आ॒ज्यं॑ य॒ज्ञ ऋ॒चो॒ य॒जुः॑ ।

या॒ज्या॒श्च व॒षट्का॒राः॑ । सं॒ मे॒ सं॒न॒त॒यो॒ न॒म॒न्तां॑ ।

इ॒ध्म॒सं-न॒ह॒ने॒ हु॒ते ॥ 72 (10)

T.B.3.7.6.19

दि॒वः॑ खी॒लोऽव॒त॒तः॑ । पृ॒थि॒व्या॒ अ॒ध्द्यु॒त्थि॒तः॑ । ते॒ना॒ स॒ह॒स्र॒का॒ण्डे॒न ॥

द्वि॒ष॒न्त॒ञ् शो॒च॒या॒म॒सि॑ । द्वि॒ष॒न्मै॒ बहु॑ शो॒च॒तु॑ ।

ओ॒ष॒धे॒ मो॒ अ॒ह॒ञ् शु॒चं॑ ॥ य॒ज्ञ न॒म॒स्ते॒ य॒ज्ञ । न॒मो॒ न॒म॒श्च॑ ते॒ य॒ज्ञ ।

शि॒वे॒न॒ मे॒ सं॒ति॒ष्ठ॒स्व । स्यो॒ने॒न॒ मे॒ सं॒ति॒ष्ठ॒स्व ॥ 73 (10)

T.B.3.7.6.20

सु॒भू॒ते॒न॒ मे॒ सं॒ति॒ष्ठ॒स्व । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒से॒न॒ मे॒ सं॒ति॒ष्ठ॒स्व ।

य॒ज्ञ॒स्य॒र्द्धि॒म॒नु॒ सं॒ति॒ष्ठ॒स्व । उ॒प॒ ते॒ य॒ज्ञ न॒मः॑ । उ॒प॒ ते॒ न॒मः॑ ।

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

उप॑ ते॒ नमः॑ ॥ त्रि॒ष्क॒ली क्रि॒यमा॑णानां । यो न्य॒ङ्गो अ॒वशि॑ष्यते ।
रक्ष॑सां भा॒गधे॑यं । आप॒स्तत् प्र॑व॒हता॑दितः ॥ 74 (10)

T.B.3.7.6.21

उ॒लू॒खले॑ मु॒सले॑ यच्च॒ शूर्पे॑ । आ॒शि॒श्लेष॑ दृ॒षदि॑ यत्क॒पाले॑ ।
अ॒व॒पु॒षो वि॒पु॒षः स॒म्य॑जामि । वि॒श्वे दे॒वा ह॒विरि॑दं जु॒षन्तां॑ ।
य॒ज्ञे या वि॒पु॒षः स॒न्ति ब॒ह्वीः॑ ।
अ॒ग्नौ ताः सर्वाः॑ स्वि॒ष्टाः सु॒हुता॑ जुहोमि ॥ उ॒द्यन्न॑द्य मि॒त्रम॑हः ।
स॒प॒त्नान्मे॑ अ॒नीन॑शः । दि॒वैनान्॑ वि॒द्युता॑ जहि ।
नि॒म्रोच॑न्न॒धरान्॑ कृ॒धि ॥ 75 (10)

T.B.3.7.6.22

उ॒द्यन्न॑द्य वि नो भज । पि॒ता पु॒त्रेभ्यो॑ यथा॑ । दी॒र्घायु॑त्वस्य हे॒शिषे॑ ।
तस्य॑ नो दे॒हि सूर्य॑ ॥ उ॒द्यन्न॑द्य मि॒त्रम॑हः । आ॒रोह॑न्नु॒त्तरां॑ दि॒वं ।
हृ॒द्रो॒गं म॑म सूर्य । ह॒रि॒माणं॑ च नाशय ॥ शु॒केषु॑ मे ह॒रि॒माणं॑ ।
रो॒प॒णाका॑सु द॒ध्मसि॑ । 76 (10)

T.B.3.7.6.23

अथो॑ हा॒रि॒द्र॒वेषु॑ मे । ह॒रि॒माणं॑ नि॒द॒ध्मसि॑ ॥ उ॒द॒गा॒दय॑-मा॒दित्यः॑ ।
वि॒श्वेन॑ स॒हसा॑ स॒ह । द्वि॒षन्तं॑ म॑म र॒न्धय॑न् । मो अ॒हं द्वि॒षतो॑ र॒धं ॥

यो नः शपादशपतः । यश्च नः शपतः शपात् ।

उषाश्च तस्मै निमृक्च । सर्वं पापं समूहतां () ॥ 77 (10)

T.B.3.7.6.24

यो नः सपत्नो यो रणः । मर्तोऽभिदासति देवाः । इद्धमस्येव प्रक्षायतः ।

मा तस्योच्छेषि किञ्चन ॥ अवसृष्टः परापत । शरो ब्रह्मसंशितः ।

गच्छाऽमित्रान् प्रविश । मैषां कंचनोच्छिषः ॥ 78 (8)

(पतिः – प्रजापतये – तपस्वी – वाचा – सौभगाय – पशून्मै
पिन्वस्व – दुर्मरायुं – देवयानां – नग्ने – उत्तरिक्षेऽहमुत्तरो भूयासं
– प्रजापतिरसि सर्वतः श्रितः – प्रविष्टं – देवताभिर् – वाजजितं –
पृथिवी ह्वयतामग्निराग्नीद्धाद् – वृश्चत – ससृवांसं – हुते –
स्योनेन मे सन्तिष्ठस्वे – तः – कृधि – दध्म – स्यूहता –
+मष्टौ च) (A6)

3.7.7 अनुवाकं 7 – सोमाङ्गभूतेषु मन्त्रेषु – दीक्षामारभ्याग्नीषोमयि पशुपर्यन्ते
प्रयोगे शेषभूता मन्त्राः

T.B.3.7.7.1

सक्षेदं पश्य । विधर्तरिदं पश्य । नाकेदं पश्य । रमतिः पतिष्ठा ।

ऋतं वर्षिष्ठं । अमृता यान्याहुः । सूर्यो वरिष्ठो अक्षभिर्विभाति ।

अनु॑ द्यावा॑पृथि॒वी दे॒वपु॑त्रे ॥ दी॒क्षाऽसि॑ तप॒सो योनिः॑ ।

तपो॑ऽसि ब्र॒ह्मणो॑ योनिः । 79 (10)

T.B.3.7.7.2

ब्र॒ह्मासि॑ क्ष॒त्रस्य॑ योनिः । क्ष॒त्रम॑स्यृ॒तस्य॑ योनिः ।

ऋ॒तम॑सि भू॒रार॑भे । श्र॒द्धां म॑नसा । दी॒क्षां तप॑सा ।

वि॒श्वस्य॑ भु॒वन॑स्याधि॒पत्नीं॑ । सर्वे॑ का॒मा यज॑मानस्य सन्तु ॥

वा॒तं प्रा॑णं म॒नसाऽन्वा॑रभा॒महे॑ । प्र॒जाप॑तिं यो भु॒वन॑स्य गो॒पाः ।

स नो॑ मृ॒त्योस्त्रा॑यतां पा॒त्वह॑सः । 80 (10)

T.B.3.7.7.3

ज्यो॒ग्जी॒वा ज॒राम॑शीमहि ॥ इन्द्र॑ शा॒क्वर॑ गाय॒त्रीं प्र॑पद्ये ।

तां ते॑ यु॒नज्मि॑ । इन्द्र॑ शा॒क्वर॑ त्रि॒ष्टुभं॑ प्र॑पद्ये । तां ते॑ यु॒नज्मि॑ ।

इन्द्र॑ शा॒क्वर॑ जग॒तीं प्र॑पद्ये । तां ते॑ यु॒नज्मि॑ ।

इन्द्र॑ शा॒क्वरानु॑ष्टु॒भं प्र॑पद्ये । तां ते॑ यु॒नज्मि॑ ।

इन्द्र॑ शा॒क्वर॑ प॒ङ्क्तिं॑ प्र॑पद्ये । 81 (10)

T.B.3.7.7.4

तां ते॑ यु॒नज्मि॑ ॥ आऽहं दी॒क्षाम॑रुह-मृ॒तस्य॑ प॒त्नीं॑ ॥

गा॒य॒त्रेण॑ छ॒न्दसा॑ ब्र॒ह्मणा॑ च । ऋ॒तं स॒त्येऽधा॑यि । स॒त्यमृ॑तेऽधा॑यि ।

ऋ॒तं च॑ मे स॒त्यं चा॑भू॒तां । ज्यो॑ति॒रभू॒वꣳ सु॒व॒र॒ग॒मं ।
सु॒व॒र्गं लो॒कं ना॑क॒स्य पृ॒ष्ठं । ब्र॒ह्म॒न्स्य वि॒ष्ट॒प॒म॒ग॒मं ॥

पृ॒थि॒वी दी॒क्षा । 82 (10)

T.B.3.7.7.5

तया॑ऽग्नि॒ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । यया॑ऽग्नि॒ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
॥ तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । अ॒न्त॒रि॒क्षं दी॒क्षा ।
तया॑ वा॒यु दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । यया॑ वा॒यु दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
॥ तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । द्यौ॑ दी॒क्षा ।
तया॑ऽऽदि॒त्यो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
यया॑ऽऽदि॒त्यो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । 83 (10)

T.B.3.7.7.6

॥ तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । दि॒शो दी॒क्षा ।
तया॑ च॒न्द्र॒मा दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
यया॑ च॒न्द्र॒मा दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ ।
आपो॑ दी॒क्षा । तया॑ वरु॒णो रा॒जा दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
यया॑ वरु॒णो रा॒जा दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
॥ तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । ओष॑धयो दी॒क्षा । 84 (10)

T.B.3.7.7.7

तया॑ सो॒मो॒ राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । यया॑ सो॒मो॒ राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । वाग् दी॒क्षा ।
तया॑ प्रा॒णो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ । यया॑ प्रा॒णो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।
तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ । पृ॒थि॒वी त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षतां॑ ।
अ॒न्तरि॑क्षं त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षतां॑ ।
द्यौस्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षतां॑ । 85 (10)

T.B.3.7.7.8

दि॒शस्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ । आ॒पस्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ ।
ओष॑धयस्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ । वाक्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षतां॑ ।
ऋच॑स्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ । सा॒मानि॑ त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ ।
यजू॑ँषि त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ । अ॒हश्च॑ रा॒त्रिश्च॑ । कृ॒षिश्च॑ वृ॒ष्टिश्च॑ ।
त्वि॒षिश्चा॑-प॒चिति॑श्च । 86 (10)

T.B.3.7.7.9

आ॒पश्चौष॑धयश्च । ऊ॒र्क्च॑ सू॒नृता॑ च । तास्त्वा दी॒क्षमा॑णमनु दी॒क्षन्तां॑ ॥
स्वे दक्षे॑ दक्ष॒पिते॑ह सीद । दे॒वाना॑ँ सु॒म्नो म॒हते॑ र॒णाय॑ ।
स्वा॒स॒स्थ-स्त॒नुवा॑ सम्॒विश॑स्व । पि॒तेवै॑धि सू॒नव॑ आ सु॒शेवः॑ ।

शि॒वो मा॑ शि॒वमा॑वि॒श ।

स॒त्यं म॑ आ॒त्मा । श्र॒द्धा मे॑ ऽक्षि॒तिः । 87 (10)

T.B.3.7.7.10

तपो॑ मे प्र॒तिष्ठा॑ । स॒वि॒तृ-प्र॑सू॒ता मा॑ दि॒शो दी॑क्षयन्तु । स॒त्यम॑स्मि ॥

अ॒हं त्वद॑स्मि म॒दसि॑ त्वमे॒तत् । म॒मासि॑ यो॒निस्त॑व यो॒निर॑स्मि ।

म॒मैव॑ स॒न्वह॑ ह॒व्या॒न्यग्ने॑ । पु॒त्रः पि॒त्रे लो॒ककृ॑-ज्जा॒तवे॑दः ॥

आ॒जुह्वा॑नः सु॒प्रती॑कः पु॒रस्ता॑त् । अ॒ग्ने स्वां॑ यो॒निमा॑सीद सा॒द्ध्या ।

अ॒स्मिन्थ॑ स॒धस्थे॑ अ॒द्ध्युत्तर॑स्मिन् । 88 (10)

T.B.3.7.7.11

वि॒श्वे दे॒वा य॑ज॒मानश्च॑ सी॒दत ॥ ए॒कमि॑षे वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु ।

द्वे ऊ॒र्जे वि॒ष्णुस्त्वाऽन्वे॑तु । त्री॒णि व्र॑ताय वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु ।

च॒त्वारि॑ मा॒यो भ॒वाय॑ वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु ।

पञ्च॑ प॒शुभ्यो॑ वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु । षड्रा॑यस्पोषाय वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु ।

स॒प्त स॒प्तभ्यो॑ हो॒त्राभ्यो॑ वि॒ष्णुस्त्वा-ऽन्वे॑तु ॥

स॒खायः॑ स॒प्तप॑दा अ॒भूम॑ । स॒ख्यं ते॑ ग॒मेयं॑ । 89 (10)

T.B.3.7.7.12

स॒ख्या॒त्ते॒ मा॒ योषं॑ । स॒ख्या॒न्मे॒ मा॒ यो॒ष्ठाः॑ ॥ सा॒ऽसि॑ सु॒ब्र॒ह्म॒ण्ये॑ ।
तस्या॑स्ते॒ पृ॒थि॒वी पादः॑ । सा॒ऽसि॑ सु॒ब्र॒ह्म॒ण्ये॑ । तस्या॑स्ते॒ऽन्तरि॑क्षं पादः॑ ।
सा॒ऽसि॑ सु॒ब्र॒ह्म॒ण्ये॑ । तस्या॑स्ते॒ द्यौः पादः॑ । सा॒ऽसि॑ सु॒ब्र॒ह्म॒ण्ये॑ ।
तस्या॑स्ते॒ दि॒शः पादः॑ । 90 (10)

T.B.3.7.7.13

प॒रो र॒जास्ते॑ प॒ञ्च॒मः पादः॑ । सा न॒ इ॒ष॒मूर्जं॑ धु॒क्ष्व ।
तेज॑ इ॒न्द्रि॒यं । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स-म॒न्नाद्यं॑ ॥ वि॒मि॒मे त्वा प॒य॒स्वतीं॑ ।
दे॒वानां॑ धे॒नुः सु॒दु॒घा-म॒न॒प-स्फु॒रन्तीं॑ । इ॒न्द्रः सोमं॑ पि॒बतु॑ ।
क्षे॒मो अस्तु॑ नः ॥ इ॒मां न॒राः कृ॒णुत॑ वे॒दि॒मेत्य॑ ।
व॒सु॒मतीं॑ रु॒द्र॒वती-मा॒दि॒त्य॒वतीं॑ । 91 (10)

T.B.3.7.7.14

व॒र्ष्म॒न्दि॒वः । ना॒भा पृ॒थि॒व्याः । यथा॑ऽयं य॒ज॒मा॒नो न रि॒ष्येत्॑ ।
दे॒वस्य॑ स॒वि॒तुः स॒वे ॥ चतुः॑ शि॒ख॒ण्डा यु॒व॒तिः सु॒पे॒शाः ।
घृ॒त॒प्र॒ती॒का भु॒व॒नस्य॑ म॒द्ध्ये॑ । तस्या॑ सु॒प॒र्णा॒व॒धि यौ नि॒वि॒ष्टौ ।
तयो॑ दे॒वाना॑म॒धि भा॒ग॒धे॒यं ॥ अ॒प ज॒न्यं भ॒यं नु॒द ।

अप॑ च॒क्राणि॑ वर्तय॑ () । गृह॑ꣳ सोम॑स्य गच्छ॑तं ॥

न वा उ॒वेतन्मि॑यसे (उ॒वेतन्मि॑यसेन) रि॒ष्यसि॑ ।

दे॒वाꣳ इ॒देषि॑ प॒थिभिः॑ सु॒गेभिः॑ । यत्र॑ यन्ति॑ सु॒कृतो॑ नापि॑ दु॒ष्कृतः॑ ।

तत्र॑ त्वा दे॒वः स॒विता॑ दधातु ॥ 92 (15)

(ब्रह्म॑णो यो॒नि – र॒हसः॑ – प॒ङ्क्तिं॑ प्रप॒द्ये – दी॒क्षा – ययोꣳदित्यो॑
दी॒क्षया॑ दी॒क्षित॑ – स्तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयाम्योष॑धयो दी॒क्षा –
द्यौस्त्वा॑ दी॒क्षमा॑णमनु॑ दी॒क्षता॑ – मप॑चितिश्चा – क्षि॑ति – रु॒त्तर॑स्मिन्
– गमे॑यं – दि॒शः पाद॑ – आ॒दित्य॑वतीं – वर्त॑य पञ्च॑ च) (A7)

3.7.8 अनुवाकं 8 – पशुविषया अच्छिद्रमन्त्राः

T.B.3.7.8.1

यद॑स्य पा॒रे रज॑सः । शु॒क्रं ज्यो॑ति-रजा॑यत । तन्नः॑ पर्ष॒दति॑ द्विषः॑ ।

अग्ने॑ वैश्वा॒नर॑ स्वाहा ॥ यस्माद्भी॒षा-ऽवा॑शिष्ठाः ।

ततो॑ नो॒ अभयं॑ कृधि ।

प्रजा॑भ्यः सर्वा॑भ्यो मृड । नमो॑ रु॒द्राय॑ मी॒ढुषे॑ ॥

यस्माद्भी॒षा न्य॑षदः । ततो॑ नो॒ अभयं॑ कृधि । 93 (10)

T.B.3.7.8.2

प्र॒जाभ्यः॑ सर्वा॑भ्यो मृ॒ड । नमो॑ रु॒द्राय॑ मी॒ढुषे॑ ॥
उ॒दु॒स्र तिष्ठ॑ प्र॒ति॒तिष्ठ॑ मा रि॒षः । मेमं॑ य॒ज्ञं य॑ज॒मानं॑ च री॒रिषः॑ ।
सु॒वर्गे लो॒के य॑ज॒मानं॑ हि धे॒हि । शं न॑ ए॒धि द्वि॒पदे॑ शं चतु॑ष्पदे ॥
यस्मा॑द्भी॒षाऽवे॑पि॒ष्ठाः प॒लायि॑ष्ठाः स॒म॒ज्ञा॑स्थाः ।
ततो॑ नो अ॒भयं॑ कृ॒धि ।

प्र॒जाभ्यः॑ सर्वा॑भ्यो मृ॒ड । नमो॑ रु॒द्राय॑ मी॒ढुषे॑ ॥ 94 (10)

T.B.3.7.8.3

य इ॒दम॑कः । तस्मै॑ नमः॑ । तस्मै॑ स्वाहा॑ ॥
“ न वा उ वे॒तन्मि॑यसे{1}“ । “आ॒शा॒नां त्वा{2}“ “वि॒श्वा आ॒शाः{3}” ॥
य॒ज्ञस्य॑ हि स्थ ऋ॒त्वियौ॑ ।
इन्द्रा॑ग्नी चे॒तन॑स्य च । हु॒ताहु॑तस्य तृ॒प्यतं॑ । अहु॑तस्य हु॒तस्य॑ च ।
हु॒तस्य॑ चाहु॑तस्य च () । अहु॑तस्य हु॒तस्य॑ च ।
इन्द्रा॑ग्नी अ॒स्य सोम॑स्य । वी॒तं पि॑बतं जु॒षेथां॑ ॥
मा य॑ज॒मानं॑ तमो॑ वि॒दत् । म॒र्त्वि॒जो मो॑ इ॒माः प्र॒जाः ।
मा यः॑ सोम॑मि॒मं पि॑बात् । स॒सृष्ट॑मु॒भयं॑ कृ॒तं ॥ 95 (17)

(कृ॒धि – मी॒ढुषे – ऽहु॒तस्य च स॒प्त च) (A8)

3.7.9 अनुवाकं 9 –उपांश्चभिषवा मन्त्राः

T.B.3.7.9.1

अ॒ना॒ग॒स॒स्त्वा व॒यं । इ॒न्द्रे॒ण प्रे॒षि॒ता उप॑ । वा॒यु॒ष्टे अ॒स्त्व॒श॒भूः ।

मि॒त्र॒स्ते अ॒स्त्व॒श॒भूः । वरु॑णस्ते अ॒स्त्व॒श॒भूः ॥

अ॒पां क्ष॒या ऋ॒तस्य॑ गर्भाः । भु॒व॒नस्य॑ गो॒पाः इ॒येना॑ अतिथयः ।

पर्व॑तानां ककु॒भः प्र॒युतो॑ नपा॒तारः । व॒ग्नु॒नेन्द्र॑ ह्वयत ।

घो॒षेणा॒मी-वा॑श्चातयत । **96 (10)**

T.B.3.7.9.2

यु॒क्ताः स्थ॑ वह॒त ॥ दे॒वा ग्रा॒वा॒ण इ॒न्द्रु॒रिन्द्र॑ इत्य॒वादि॑षुः ।

ए॒न्द्रम॑चु॒च्यवुः॑ पर॒मस्याः॑ परा॒वतः॑ । आ॒ऽस्मा॒त् स॒धस्था॑त् ।

ओ॒रोर॒न्तरि॑क्षात् । आ सु॒भूत॑मसुषवुः । ब्र॒ह्मव॑र्चसं म आ॒ऽसु॑षवुः ।

स॒मरे॑ रक्षा॒स्यव॑धिषुः । अ॒प॒हतं॑ ब्र॒ह्मज्य॑स्य ॥

वाक्च॑ त्वा म॒नश्च॑ श्रिणी॒तां । **97 (10)**

T.B.3.7.9.3

प्रा॒णश्च॑ त्वा॒ऽपान॑श्च श्रिणी॒तां । चक्षु॑श्च त्वा श्रो॒त्रं च॑ श्रिणी॒तां ।

दक्ष॑श्च त्वा ब॒लं च॑ श्रिणी॒तां । ओज॑श्च त्वा स॒हश्च॑ श्रिणी॒तां ।

आयु॑श्च त्वा ज॒रा च श्रीणी॑तां । आ॒त्मा च त्वा त॒नूश्च श्रीणी॑तां ।
शृ॒तोऽसि॑ शृ॒तं कृतः॑ । शृ॒ताय॑ त्वा शृ॒तेभ्य॑स्त्वा ॥
यमिन्द्र॑माहु॒र्वरुणं॑ य॒माहुः॑ । यं मि॒त्रमाहु॑र् यमु॒ सत्य॑माहुः । 98 (10)

T.B.3.7.9.4

यो दे॒वानां॑ दे॒वत॑मस्तपो॒जाः । तस्मै॑ त्वा ते॒भ्यस्त्वा ॥
मयि॑ त्यदिन्द्रि॒यं मह॑त् । मयि॑ दक्षो॒ मयि॑ क्रतुः॑ ।
मयि॑ धायि सु॒वीर्यं॑ । त्रि॒शु॒घ॒र्मो वि॒भातु॑ मे । आ॒कू॒त्या॒ मन॑सा स॒ह ।
वि॒राजा॒ ज्योति॑षा स॒ह । य॒ज्ञेन॑ पय॒सा स॒ह ।
तस्य॑ दोह॒मशी॑महि । 99 (10)

T.B.3.7.9.5

तस्य॑ सु॒म्नम॑शीमहि । तस्य॑ भ॒क्षम॑शीमहि ।
वाग्जु॑षाणा सोम॑स्य तृप्यतु ॥ “मि॒त्रो ज॒नान्{4}” “प्र स मि॒त्र{5}” ॥
यस्मान्न॑ जा॒तः परो॑ अ॒न्यो अ॒स्ति । य आ॒वि॒वेश॑ भुव॒नानि॑ वि॒श्वा ।
प्र॒जाप॑तिः प्र॒जया॑ सम्॒वि॒दानः॑ ।
त्रीणि॑ ज्योती॒र्षि स॑चते स षोड॒शी ॥ ए॒ष ब्र॒ह्मा य ऋ॒त्वि॒यः ।
इन्द्रो॑ नाम श्रु॒तो ग॒णे ॥ 100 (10)

T.B.3.7.9.6

प्र ते॑ म॒हे वि॒दथे॑ ऽश॒ऽसिष॑ ह॒री ॥ य ऋ॒त्वि॒यः प्र ते॑ व॒न्वे ।
व॒नुषो॑ ह॒र्य॒तं म॒दं ॥ इन्द्रो॑ नाम॒ घृ॒तं न यः॑ । ह॒रि॒भिश्चा॒रु से॑च॒ते ।
श्रु॒तो ग॒ण आ त्वा॑ वि॒शन्तु॑ । ह॒रि॒व॒र्षसं॒गिरः॑ ॥
इन्द्रा॑धि॒पते॑-ऽधि॒पति॒स्त्वं दे॒वाना॑म॒सि । अधि॑पतिं मां ।
आयु॑ष्मन्तं व॒र्चस्व॑न्तं म॒नुष्ये॑षु कुरु ॥ 101 (10)

T.B.3.7.9.7

इन्द्र॑श्च स॒म्राड् व॒रुण॑श्च रा॒जा । तौ ते॑ भ॒क्षं च॑क्र॒तुरग्र॑ ए॒तं ।
तयो॑रनु॒ भक्षं॑ भ॒क्षयामि॑ । वाग्जु॑षा॒णा सोम॑स्य तृ॒प्यतु॑ ॥
प्रजा॑पति॒ वि॒श्वक॑र्मा । तस्य॒ मनो॑ दे॒वं य॒ज्ञेन॑ रा॒द्ध्यासं॑ ।
अ॒र्थे गा अस्य॑ ज॒हितः॑ । अ॒वसा॑न॒पते॑-ऽव॒सानं॑ मे वि॒न्द ॥
नमो॑ रु॒द्राय॑ वास्तो॒ष्पत॑ये । आ॒यने॑ वि॒द्रव॑णे । 102 (10)

T.B.3.7.9.8

उ॒द्याने॑ यत्प॒राय॑णे । आ॒व॒र्तने॑ वि॒व॒र्तने॑ । यो गो॑पा॒यति॒ तऽहु॑वे ॥
या॒न्यपा॑मि॒त्या-न्य॑प्र॒तीत्ता॑-न्य॒स्मि । य॒मस्य॑ ब॒लिना॑ च॒रामि॑ ।
इ॒हैव॑ स॒न्तः प्र॒ति त॒द्यात॑यामः । जी॒वा जी॒वेभ्यो॑ नि॒हराम॑ ए॒नत् ॥

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

अ॒नृ॒णा अ॒स्मिन्न॑-नृ॒णाः पर॑स्मिन् । तृ॒तीये॑ लो॒के अ॒नृ॒णाः स्या॑म ।
ये दे॒वया॑ना उ॒त पि॒तृया॑णाः ॥ 103 (10)

T.B.3.7.9.9

स॒र्वान् प॒थो अ॒नृ॒णा आक्षी॑येम ॥ इ॒दमू॒ नु श्रेयो॑-ऽव॒सान॑-मा॒गन्म॑ ।
शि॒वे नो॒ द्यावा॑पृथि॒वी उ॒भे इ॒मे । गोम॑द्धन-व॒दश्व॑व-दूर्ज॒स्वत् ।
सु॒वीरा॑ वी॒रैर॑नु संचरेम ॥ अ॒र्कः प॒वित्रं॑ रज॒सो वि॒मानः॑ ।
पु॒नाति॑ दे॒वानां॑ भुव॒नानि॑ वि॒श्वा । द्यावा॑पृथि॒वी पय॑सा स॒म्वि॒दाने॑ ।
घृ॒तं दु॒हाते॑ अ॒मृतं॑ प्रपी॒ने ॥ प॒वित्र॑म॒र्को रज॒सो वि॒मानः॑ () ।
पु॒नाति॑ दे॒वानां॑ भुव॒नानि॑ वि॒श्वा । सु॒व ज्योति॑र्यशो॒ मह॑त् ।
अ॒शीम॑हि गा॒धमु॑त प्र॒तिष्ठां॑ ॥ 104 (13)

(चा॒तय॑त - श्रीणी॒ता - स॒त्यमा॑हु - र॒शीम॑हि - ग॒णे - कुरु॑ -
वि॒द्रव॑णे - पि॒तृया॑णा - अ॒र्को रज॒सो वि॒मान॑स्त्रीणि च) (A9)

3.7.10 अनुवाकं 10 –सौमिकप्रायाश्चित्तमन्त्राः

T.B.3.7.10.1

उद॑स्तांफ॒सीथ् स॒विता॑ मि॒त्रो अ॒र्यमा॑ । स॒र्वा-न॑मि॒त्रा-न॑व॒धीद्यु॑गेन ।
बृ॒हन्तं॑ मा॒मकर॑-द्वी॒रव॑न्तं । र॒थन्त॑रे श्रय॒स्व स्वा॑हा पृथि॒व्यां ।

वा॒म॒दे॒व्ये॑ श्रय॒स्व स्वा॒हा-ऽन्तरि॑क्षे । बृ॒ह॒ति॑ श्रय॒स्व स्वा॒हा दि॒वि ।
 बृ॒ह॒ता त्वो॑प॒स्त॒भ्नो॑मि ॥ आ त्वा॑ ददे॒ यश॑से वी॒र्या॑य च ।
 अ॒स्मास्व॑-॒घ्निया॑ यू॒यं द॑धाथेन्द्रि॒यं प॑यः ॥
 य॒स्तै॑ द्र॒प्सो य॒स्त उ॒दर॑षः । 105 (10)

T.B.3.7.10.2

दै॒व्यः के॒तु वि॒श्वं भु॒वन॑-मा॒वि॒वेश॑ । स नः॑ पा॒ह्यरि॑ष्यै स्वा॒हा ॥
 अ॒नु मा॒ सर्वो॑ य॒ज्ञो-ऽय॑मेतु । वि॒श्वे दे॒वा म॒रुतः॑ सा॒मा॒र्कः ।
 आ॒प्रि॒य इ॒च्छन्दा॑सि नि॒विदो॑ यजू॒षि । अ॒स्यै पृ॒थि॒व्यै य॒द्य॒ज्ञि॒यं ॥
 प्र॒जा॒प॒ते वर्त॑निमनु॒ वर्त॑स्व । अ॒नु वी॒रैर॑नु रा॒द्ध्याम॑ गो॒भिः ।
 अ॒न्वश्चै॑रनु॒ सर्वै॑रु पु॒ष्टैः । अ॒नु प्र॒जया॑-ऽन्वि॑न्द्रि॒येण॑ । 106 (10)

T.B.3.7.10.3

दे॒वा नो॑ य॒ज्ञ-मृ॒जु॒धा न॑यन्तु ॥ प्र॒ति क्ष॒त्रे प्र॒ति ति॑ष्ठामि रा॒ष्ट्रे ।
 प्र॒त्यश्चै॑षु प्र॒ति ति॑ष्ठामि गो॒षु । प्र॒ति प्र॒जायां॑ प्र॒ति ति॑ष्ठामि भ॒व्यै ।
 वि॒श्वम॑न्याऽभि वावृ॒धे । तद॑न्यस्या॒-म॒धि॒श्रितं॑ । दि॒वे च॑ वि॒श्वक॑र्मणे ।
 पृ॒थि॒व्यै चा॒करं॑ नमः ॥ अ॒स्का॒न्द्यौः पृ॒थि॒वीं ।
 अ॒स्का॒नृ॒षभो॑ यु॒वा गाः॑ । 107 (10)

T.B.3.7.10.4

स्क॒न्ने॒मा वि॒श्वा भु॒वना । स्क॒न्नो य॒ज्ञः प्र॒जनय॑तु ।
अ॒स्कान॑ज॒नि प्रा॒जनि॑ । आ स्क॒न्नाज्जा॑यते वृ॒षा ॥
स्क॒न्नात् प्र॒जनि॑षीमहि ॥ ये दे॒वा ये॒षामि॑दं भा॒गधे॑यं ब॒भूव॑ ।
ये॒षां प्र॒याजा॑ उ॒तानू॑या॒जाः । इन्द्र॑ज्ये॒ष्ठेभ्यो॑ वरु॒णरा॑जभ्यः ।
अ॒ग्नि॒होतृ॑भ्यो दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा ॥ उ॒त त्या नो॑ दि॒वा म॒तिः । 108 (10)

T.B.3.7.10.5

अ॒दि॒तिरू॒त्या-ऽऽग॑मत् । सा श॒न्ताची॑ म॒यस्कर॑त् । अप॒ सि॒धः ॥
उ॒त त्या दै॒व्या भि॒षजा॑ । शं न॑स्करतो अ॒श्विना॑ । यू॒याता॑-म॒स्मद्र॑पः ।
अप॒ सि॒धः ॥ श॒म॒ग्नि-र॒ग्निभि॑स्करत् । शं न॑स्तपतु सूर्यः ।
शं वा॒तो वा॒त्वर॑पाः । 109 (10)

T.B.3.7.10.6

अप॒ सि॒धः ॥ तदि॒त्पदं॑ न वि॒चिके॑त वि॒द्वान् ।
यन्मृ॒तः पुन॑र॒प्येति॑ जी॒वान् । त्रि॒वृ॒द्यद् भु॒वन॑स्य रथ॒वृत् ।
जी॒वो गर्भो॑ न मृ॒तः स जी॑वात् ॥
प्र॒त्यस्मै॑ पिपी॒षते॑ । वि॒श्वानि॑ वि॒दुषे॑ भर । अ॒रं ग॒माय॑ जग्म॒वे ।
अप॑श्चाद्द॒ध्वने॑ नरै॑ (अप॑श्चाद्द॒ध्वने॑ नरै॑) ॥ इन्द्रु॑रिन्द्रु॒म-वा॑गात् () ।

इ॒न्दो॒रिन्द्रो॑-ऽपात् । तस्य॑ त इ॒न्द्रवि॒न्द्र-पी॒तस्य॑ म॒धुम॑तः ।

उ॒प॒हू॒तस्यो॑प॒हू॒तो भ॑क्षयामि ॥ 110 (13)

(उ॒द॒र्ष - इ॒न्द्रि॒येण॑ - गा - म॒ति - र॒रपा॑ - अ॒गा॒त्रीणि॑ च) (A10)

3.7.11 अनुवाकं 11 - दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तमन्त्राः

T.B.3.7.11.1

ब्र॒ह्म प्र॑ति॒ष्ठा म॑न॒सो ब्र॒ह्म वा॒चः । ब्र॒ह्म य॒ज्ञाना॑ँ ह॒विषा॑-मा॒ज्यस्य॑ ।

अति॑रि॒क्तं क॑र्म॒णो य॑च्च॒ हीनं॑ । य॒ज्ञः प॑र्वा॒णि प्र॑ति॒रन्ने॑ति क॒ल्पय॑न् ।

स्वाहा॑कृ॒ता-ऽऽहु॑तिरेतु दे॒वान् ॥ आ॒श्रा॒वित॑म॒त्याश्रा॑वितं ।

व॒षट्कृ॑त-म॒त्यनू॑क्तं च य॒ज्ञे । अति॑रि॒क्तं क॑र्म॒णो य॑च्च॒ हीनं॑ ।

य॒ज्ञः प॑र्वा॒णि प्र॑ति॒रन्ने॑ति क॒ल्पय॑न् ।

स्वाहा॑कृ॒ता-ऽऽहु॑तिरेतु दे॒वान् ॥ 111 (10)

T.B.3.7.11.2

य॒द्वो दे॒वा अति॑पा॒दया॑नि । वा॒चा चि॒त्प्रय॑तं दे॒व हे॒डनं॑ ।

अ॒रा॒यो अ॒स्माँ अ॒भि-दु॑च्छु॒नाय॑ते । अ॒न्यत्रा॑स्मन्-म॒रुत॑स्त-न्नि॒धैत॑न ॥

त॒तं म॒ आप॑स्तदु॒ ताय॑ते (ताय॑ते पु॒नः) ।

स्वादि॑ष्ठा धी॒तिरु॒चथा॑य श॒स्यते॑ ।

अ॒यँ स॒मु॒द्र उ॒त वि॒श्वभै॑षजः ।

स्वाहा-कृतस्य समुत्पणुत भुवः ॥

“उ॒द्वयं॑ तम॑सस्परि{६}” । “उ॒दु॒ त्यं॑{७}” “चि॒त्रं॑{८}” । 112 (10)

T.B.3.7.11.3

“इ॒मं मे॑ वरु॒ण{९}” “तत्त्वा॑ यामि{१०}” । “त्वं नो॑ अग्ने{११}”

“स त्वं नो॑ अग्ने{१२}” । “त्वमग्ने॑ अयाऽसि{१३}” “प्रजा॑पते{१४}” ॥

इ॒मं जी॒वेभ्यः॑ परि॒धिं द॑धामि । मै॒षां नु॑ गा॒दप॒रो अ॒र्द्धमे॒तं ।

श॒तं जी॒वन्तु॑ श॒रदः॑ पु॒रूचीः॑ । ति॒रो मृ॒त्युं द॑धतां पर्व॒तेन॑ ॥

इ॒ष्टेभ्यः॑ स्वाहा वष॒डनि॑ष्टेभ्यः स्वाहा ॥

भे॒षजं॑ दु॒रिष्ट्यै॑ स्वाहा निष्कृ॒त्यै स्वाहा॑ ॥

दौ॒रा॒र्द्ध्यै स्वाहा॑ दै॒वीभ्य॑-स्त॒नूभ्यः॑ स्वाहा ॥ 113 (10)

T.B.3.7.11.4

ऋ॒द्ध्यै स्वाहा॑ स॒मृद्ध्यै॑ स्वाहा॑ ॥ य॒त इन्द्र॑ भया॒महे ।

ततो॑ नो॒ अभयं॑ कृ॒धि । म॒घव॑ज्छ॒ग्धि तव॑ तन्न॒ ऊ॒तये॑ ॥

वि द्वि॒षो वि मृ॒धो ज॑हि ॥ स्व॒स्ति॒दा वि॒शस्प॑तिः ।

वृ॒त्रहा॑ वि॒मृधो॑ व॒शी । वृ॒षेन्द्रः॑ पु॒र ए॒तु नः॑ ।

स्व॒स्ति॒दा अ॒भयं॑ क॒रः ॥ आ॒भि र्गी॒र्भि र्य॑दतो॒ न ऊ॒नं । 114 (10)

T.B.3.7.11.5

आप्यायय॑ हरि॒वो॑ वर्द्ध॑मानः । य॒दा स्तो॒तृभ्यो॑ म॒हि गो॒त्रा रु॒जासि॑ ।
भूयि॑ष्ठभा॒जो अ॒ध ते स्या॑म ॥ अ॒ना॒ज्ञातं॑ य॒दा॒ज्ञातं॑ ।
य॒ज्ञस्य॑ क्रि॒यते॑ मि॒थु । अ॒ग्ने तद॑स्य क॒ल्पय॑ ।
त्व॒ँ हि वे॒त्थ यथा॑तथं ॥ पु॒रुष॑ सं॒मितो॑ य॒ज्ञः ।
य॒ज्ञः पु॒रुष॑ सं॒मितः॑ । अ॒ग्ने तद॑स्य क॒ल्पय॑ () ।
त्व॒ँ हि वे॒त्थ यथा॑तथं ॥ यत् पा॒क॒त्रा मन॑सा दी॒नद॑क्षा न ।
य॒ज्ञस्य॑ म॒न्वते॑ म॒र्तासः॑ । अ॒ग्निष्ट॑द्धो॒ता कृ॒तुवि॑द्वि॒जान॑न् ।
यजि॑ष्ठो दे॒वाँ ऋ॒तुशो॑ य॒जाति॑ ॥ 115 (15)

(दे॒वाँ - श्चि॒त्रं - त॒नूभ्यः॑ स्वा॒हो - नं - पु॒रुष॑सं॒मितो॑ऽग्ने॒ तद॑स्य
क॒ल्पय॑ प॒ञ्च च) (A11)

3.7.12 अनुवाकं 12 – अग्निष्टोमादौ यजमानजप्या मन्त्रविशेषाः

T.B.3.7.12.1

यद्दे॒वा दे॒वहे॑डनं । दे॒वास॑श्च॒कृ॒मा व॒यं । आ॒दि॒त्या-स्त॑स्मान्मा मुञ्च॑त ।
ऋ॒तस्य॑र्ते॒न मा॒मुत॑ ॥ दे॒वा जी॒वन॑का॒म्या यत् । वा॒चाऽनृ॑तमू॒दिम॑ ।
अ॒ग्निर्मा॒ तस्मा॑दे॒नसः॑ । गा॒र्ह॒पत्यः॑ प्रमुञ्च॑तु । दु॒रि॒ता या॒नि च॒कृ॒म ।
क॒रोतु॑ मा॒मने॑ न॒सं ॥ 116 (10)

T.B.3.7.12.2

ऋ॒तेन॑ द्या॒वापृ॑थि॒वी । ऋ॒तेन॑ त्व॒ꣳ सर॑स्वति । ऋ॒तान्मा॑ मुञ्च॒ताꣳह॑सः ।
यद॒न्य कृ॑तमा॒रिम ॥ स॒जात॑श॒ꣳसादु॑त वा जा॒मिश॑ꣳसात् ।
ज्या॒यसः॑ श॒ꣳसादु॑त वा क॒नीय॑सः । अना॒ज्ञातं॑ दे॒वकृ॑तं य॒देनः॑ ।
तस्मा॒त्त्वम॑स्मा-ज्जा॒तवे॑दो मुमु॒ग्धि ॥ यद्वा॒चा यन्म॑नसा ।
बा॒हुभ्या॑-मू॒रुभ्या॑-म॒ष्टीव॑द्भ्यां ॥ 117 (10)

T.B.3.7.12.3

शि॒श्जै र्य॑दनृ॒तं च॑कृ॒मा व॑यं । अ॒ग्निर्मा॑ तस्मा॒देन॑सः ॥
यद्ध॒स्ताभ्यां॑ च॒कर॑ कि॒ल्बिषा॑णि । अ॒क्षाणां॑ व॒ग्नुमु॑प जिघ्न॒मानः॑ ।
दूरे॑प॒श्या च॑ रा॒ष्ट्रभृ॑च्च । ता॒न्यप्सर॑सा-व॒नुद॑त्ता-मृ॒णानि॑ ॥
अदी॑व्य॒नृणं॑ य॒दहं॑ च॒कार॑ । यद्वा॒ऽदा॑स्यन्थ् संज॒गारा॑ जने॒भ्यः॑ ।
अ॒ग्निर्मा॑ तस्मा॒देन॑सः ॥ यन्म॑यि मा॒ता गर्भे॑ सति । 118 (10)

T.B.3.7.12.4

ए॒नश्च॑का॒र यत्पि॑ता । अ॒ग्निर्मा॑ तस्मा॒देन॑सः ॥ यदा॑ पि॒पेष॑ मा॒तरं॑ पि॒तरं॑ ।
पु॒त्रः प्र॑मु॒दितो॑ ध॒यन् । अ॒हिꣳसि॑तौ पि॒तरौ॑ म॒या तत् ।
तद॑ग्ने अ॒नृणो॑ भ॒वामि॑ ॥ यद॒न्तरि॑क्षं पृथि॒वीमु॑त द्यां ।
यन्मा॒तरं॑ पि॒तरं॑ वा जि॒हिꣳसि॑म ।

अ॒ग्नि॒र्मा तस्मा॑दे॒नसः॑ ॥

यदा॑श॒सा नि॒शसा॑ यत्प॒राश॑सा ॥ 119 (10)

T.B.3.7.12.5

यदे॑नश्च कृ॒मा नू॒तनं॑ यत्पु॒राणं॑ । अ॒ग्नि॒र्मा तस्मा॑दे॒नसः॑ ॥

अति॑क्रामामि दु॒रितं॑ यदे॑नः । ज॒हामि॑ रि॒प्रं प॒रमे॑ स॒धस्थे॑ ॥

यत्र॑ यन्ति सु॒कृ॒तो नापि॑ दु॒ष्कृतः॑ । तमा॑रोहामि सु॒कृ॒तां नु॑ लो॒कं ॥

त्रि॒ते दे॒वा अ॒मृज॑तै-तदे॑नः । त्रि॒त ए॒तन्म॑नु॒ष्येषु॑ मामृजे ।

ततो॑ मा यदि किञ्चि॑दान॒शे । अ॒ग्नि॒र्मा तस्मा॑दे॒नसः॑ ॥ 120 (10)

T.B.3.7.12.6

गा॒र्हप॑त्यः प्रमुञ्चतु । दु॒रिता॑ या॒नि च॑कृ॒म । क॒रोतु॑ मा॒मने॑नसं ॥

दि॒वि जा॒ता अ॒प्सु जा॒ताः । या जा॒ता ओष॑धीभ्यः ।

अथो॑ या अ॒ग्निजा॑ आ॒पः । ता नः॑ शु॒न्धन्तु॑ शु॒न्धनीः॑ ॥

यदा॑पो न॒क्तं दु॒रितं॑ च॒राम॑ । यद्वा॒ दिवा॑ नू॒तनं॑ यत्पु॒राणं॑ ।

हि॒रण्य-व॑र्णास्त॒त उत्पु॑नीत नः () ॥ “इ॒मं मे॑ वरु॒ण{15}”

“तत्त्वा॑ या॒मि{16}” । “त्वं नो॑ अ॒ग्ने{17}” “स त्वं नो॑ अ॒ग्ने{18}” ।

“त्वम॑ग्ने अ॒याऽसि॑{19}” ॥ 121 (13) (अ॒ने॒नसं॑ – म॒ष्टीव॑द्भ्या-स॒ति

– प॒राश॑साऽऽन॒शे-ऽग्नि॒र्मा तस्मा॑दे॒नसः॑-पु॒नीत॑ न॒स्त्रीणि॑ च) (A12)

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

Special Korvai

(यद् दे॒वा गार्॒हप॒त्यो यद्ध॑स्ता॒भ्यां य॑न्मयि॒ मा॒ता यदा॑पिपे॒ष
य॑दन्तरि॒क्षं य॑दा॒शसा॑ति॒क्रामा॑मि त्रि॒ते दे॒वा दि॒वि जा॒ता अ॒प्सु
जा॒ता यदा॑प॒ इमं॑ मे॒ वरु॑णा॒ तत्त्वा॑ या॒मि त्वं॑ नो॒ अग्ने॑ स त्वं॑ नो॒
अग्ने॑ त्वम॒ग्ने अ॒याऽसि॑)

3.7.13 अनुवाकं 13 – अवभृथे कर्मणि ऋजीषप्रोक्षणमन्त्राः

T.B.3.7.13.1

यत्ते॑ ग्रा॒व्.ण्णा॑ चिच्छि॒दुः सोम॑ राजन् ।
प्रि॒याण्य॑ङ्गानि॒ स्वधि॑ता॒ परू॑षि । तथ्सं॒धथ् स्वा॑ज्ये॒नोत॑ वर्द्धयस्व ।
अ॒नाग॑सो॒ अध॒मिथ्सं॑क्षयेम ॥ यत्ते॑ ग्रा॒वा बा॒हुच्यु॑तो॒ अचु॑च्यवुः ।
नरो॑ यत्ते॑ दु॒दुहु॑ र्दक्षिणेन । तत्त॑ आ॒प्याय॑तां तत्ते॑ ।
निष्प्या॑यतां दे॒व सोम॑ ॥ यत्ते॑ त्वचं॑ बि॒भिदु॑र्यच्च॒ योनिं॑ ॥
यदा॑स्था॒नात् प्र॑च्युतो॒ वेन॑सि॒ त्मना॑ ॥ 122 (10)

T.B.3.7.13.2

त्वया॑ तथ्सोम॑ गु॒प्तम॑स्तु नः । सा नः॑ सं॒धा-ऽस॑त्परमे॒ व्योम॑न् ॥
अहा॑च्छरी॒रं प॑यसा॒ समे॑त्य । अ॒न्योऽन्यो॑ भवति॒ वर्णो॑ अस्य ।
तस्मिन्॑ व॒यमु॑प॒हृता॑स्तव॒ स्मः । आ नो॑ भज॒ सद॑सि॒ विश्व॑रूपे ॥

नृ॒चक्षाः॑ सोम॑ उ॒त शु॒श्रुग॑स्तु । मा नो॑ विहा॒सीद्वि॑र आवृ॒णानः॑ ।
अना॑गा-स्तनु॒वो वावृ॑धानः । आ नो॑ रू॒पं व॑हतु जा॒यमा॑नः ॥ 123 (10)

T.B.3.7.13.3

उप॑क्षरन्ति जु॒हो घृ॑तेन । प्रि॒याण्य॑ङ्गानि तव॑ वर्द्ध॒यन्तीः॑ ।
तस्मै॑ ते सोम॑ नम॒ इद्व॑षट्च । उप॑ मा राजन्थ् सुकृ॒ते ह्य॑स्व ॥

सं प्रा॑णापानाभ्या॒मु॒ समु॑ चक्षु॒षा त्वं॑ ।

स॒ श्रो॑त्रेण गच्छस्व सोम राजन् ।

यत्त॑ आस्थि॒तमु॑ श॒मु तत्ते॑ अस्तु । जा॒नीता॑न्नः सं॒गम॑ने पथी॒नां ॥

ए॒तं जा॑नीतात्परमे व्योमन् । वृ॒काः स॑धस्था वि॒द रू॒पम॑स्य ॥ 124 (10)

T.B.3.7.13.4

यदा॑गच्छात् प॒थिभि॑र् दे॒वयानैः॑ । इ॒ष्टापूर्ते॑ कृ॒णुता॑-दा॒विर॑स्मै ॥

अरि॑ष्ठो राजन्गदः परेहि । नम॑स्ते अस्तु चक्ष॑से रघू॒यते॑ ।

नाक॑मारोह सह यज॑मानेन । सूर्यं॑ गच्छतात्परमे व्योमन् ॥

अभू॑द्दे॒वः स॒विता॑ वन्द्यो नु नः । इ॒दानी॑महं उप॒वाच्यो॑ नृभिः ।

वि यो र॒त्ना भ॑जति मा॒नवे॑भ्यः । श्रेष्ठं॑ नो अत्र द्र॒विणं॑ यथा दधत् () ॥

उप॑ नो मि॒त्रावरु॑णा-विहा॒वतं॑ । अ॒न्वादी॑द्द॒ध्या-था॒मिह॑ नः सखा॒या ।

आ॒दि॒त्यानां॑ प्र॒सि॒तिर् हे॒तिः । उ॒ग्रा श॒तापा॑ष्ठा घ॒विषा॑ परि॒णो वृ॑णक्तु ॥

“आ॒प्याय॑स्व{20}” “सं ते{21}” ॥ 125 (15)

(॒त्म॒ना – जा॒य॒मा॒नो – ऽस्य॑ – द॒धत् पञ्च॑ च) (A13)

3.7.14 अनुवाकं 14 – अवभृथे कर्मणि सेचनादिमन्त्राः

T.B.3.7.14.1

यद्दि॒दीक्षे॑ म॒नसा॑ यच्च॑ वा॒चा । यद्वा॑ प्रा॒णैश्चक्षु॑षा यच्च॑ श्रो॒त्रेण॑ ।

यद्रे॒तसा॑ मि॒थुने॑ना-प्या॒त्मना॑ ।

अ॒द्भ्यो लो॒का द॑धिरे (द॑धिरे) तेज॑ इन्द्रि॒यं ।

शु॒क्रा दी॒क्षायै॑ तप॒सो वि॒मोच॑नीः ।

आपो॑ वि॒मोक्त्री॑ र्मयि॒ तेज॑ इन्द्रि॒यं ॥

यदृ॒चा सा॒म्ना यजु॑षा । प॒शूनां॑ च॒र्मन् ह॒विषा॑ दि॒दीक्षे॑ ।

यच्छ॒न्दोभि॑-रोष॑धीभि-र्व॒नस्प॑तौ ।

अ॒द्भ्यो लो॒का द॑धिरे (द॑धिरे) तेज॑ इन्द्रि॒यं । 126 (10)

T.B.3.7.14.2

शु॒क्रा दी॒क्षायै॑ तप॒सो वि॒मोच॑नीः ।

आपो॑ वि॒मोक्त्री॑ र्मयि॒ तेज॑ इन्द्रि॒यं ॥

येन॑ ब्र॒ह्म येन॑ क्ष॒त्रं । येने॑न्द्रा॒ग्नी प्र॒जाप॑तिः सोमो॑ वरु॒णो येन॑ राजा॑ ॥

विश्वे॑ दे॒वा ऋष॑यो येन॑ प्रा॒णाः ।

अ॒द्भ्यो लो॒का द॑धिरे (द॑धिरे) तेज॑ इन्द्रि॒यं ।

शु॒क्रा दी॒क्षायै॑ तप॑सो विमोच॑नीः ।

आपो॑ विमो॒क्त्री र्मयि॑ तेज॑ इन्द्रि॒यं ॥

अपां॑ पु॒ष्पम॑स्यो-ष॒धीना॑ꣳ रसः॑ । सोम॑स्य प्रि॒यं धाम॑ । 127 (10)

T.B.3.7.14.3

अ॒ग्नेः प्रि॒यत॑मꣳ ह॒विः स्वाहा॑ ॥ अ॒पां पु॒ष्प-म॑स्योष॒धीना॑ꣳ रसः॑ ।

सोम॑स्य प्रि॒यं धाम॑ । इन्द्र॑स्य प्रि॒यत॑मꣳ ह॒विः स्वाहा॑ ।

अ॒पां पु॒ष्पम॑स्यो-ष॒धीना॑ꣳ रसः॑ । सोम॑स्य प्रि॒यं धाम॑ ।

विश्वे॑षां दे॒वानां॑ प्रि॒यत॑मꣳ ह॒विः स्वाहा॑ ॥ व॒यꣳ सोम॑ व्र॒ते तव॑ ।

मन॑स्त॒नूषु॑ पिप्र॑तः । प्र॒जाव॑न्तो अशीम॑हि ॥ 128 (10)

T.B.3.7.14.4

दे॒वेभ्यः॑ पि॒तृभ्यः॑ स्वाहा॑ ॥ सो॒म्येभ्यः॑ पि॒तृभ्यः॑ स्वाहा॑ ।

क॒व्येभ्यः॑ पि॒तृभ्यः॑ स्वाहा॑ ॥ दे॒वास इ॒ह मा॑दय॒द्ध्वं ।

सो॒म्यास इ॒ह मा॑दय॒द्ध्वं । क॒व्यास इ॒ह मा॑दय॒द्ध्वं ॥

अ॒नन्त॑रि॒ताः पि॒तरः॑ सो॒म्याः सोम॑पी॒थात् ॥

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

अ॒पै॒तु मृ॒त्यु॒र॒मृतं॑ न॒ आ॒गन् । वै॒व॒स्व॒तो नो॒ अभ॑यं कृ॒णोतु॑ ।

पर्णं॑ वनस्पतेरिव । 129 (10)

T.B.3.7.14.5

अ॒भि नः॑ शी॒यता॑ र॒यिः । स॒च॒तां नः॑ श॒ची॒पतिः॑ ॥

परं॑ मृ॒त्यो अ॒नु॒परे॑हि प॒न्थां॑ । यस्ते॑ स्व इ॒तरो॑ दे॒वया॑नात् ।

चक्षु॑ष्मते शृ॒ण्वते॑ ते ब्रवी॑मि । मा नः॑ प्र॒जा री॑रिषो मोत वी॒रान् ॥

इ॒द॒मू नु॑ श्रेयो॑ऽव॒सान॒-मा॒गन्म॑ । यद्भो॒जिद्-ध॒न॒जि-द॑श्च॒जिद्यत् ।

पर्णं॑ वनस्पतेरिव । अ॒भि नः॑ शी॒यता॑ र॒यिः () ।

स॒च॒तां नः॑ श॒ची॒पतिः॑ ॥ 130 (11)

(वनस्पता॑वद्भ्यो॑ लो॒का द॑धिरे तेज॑ इन्द्रि॒यं धा॒मा - शी॒मही -

वा - भि॑ नः॑ शी॒यता॑ र॒यिरेकं॑ च) (A14)

=====

तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः – (TB 3.7)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(सर्वान् - यद् विष्णुणे - वि वै - याः पुरस्ताद् - देवा देवेषु
- परिस्तृणित - सक्षेदं - यदस्य पारे - जनागस - उदस्तां
फसीद् - ब्रह्म प्रतिष्ठा - यद् देव - यत्ते ग्राव.ण्णा - यद् दिदीक्षे
चतुर्दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(सर्वान् - भूतिमेव - यामेवाफस्वाहुतिम् - व्रतानां - पर्णवल्कः -
सोम्याना - मस्मिन्. यज्ञे - जने यो नो - ज्योग्जीवाः -
परोरजास्ते - प्र ते महे - ब्रह्म प्रतिष्ठा - गार्.हपत्या
स्त्रिंशदुत्तरशतं)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(सर्वान्. वै - शचीपतिः)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः समाप्तः ॥

Appendix (of expansions)

T.B.3.7.8.3 "न वा उ वेतन्म्रियसे{1}"

न वा उवेतन्म्रियसे न रिष्यसि देवाँ इदेषि पथिभिः सुगेभिः ।
हरी ते युञ्जा पृषती अभूतामुपास्थाद्-वाजी धुरि रासभस्य ॥ {1}
(Appearing in T.S.4.6.9.4)

T.B.3.7.8.3 "आशानां त्वा{2}", "विश्वा आशाः{3}"

आशानां त्वा ऽऽशापालेभ्यः । चतुर्भ्यो अमृतेभ्यः ।
इदं भूतस्याध्यक्षेभ्यः । विधेम हविषा वयम् ॥ {2}

विश्वा आशा मधुना सँसृजामि । अनमीवा आप ओषधयो भवन्तु ।
अयं यजमानो मृधो व्यस्यताम् । अगृभीताः पशवः सन्तु सर्वे ॥ {3}
(Both {2} and {3} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.7.9.5 – "मित्रो जनान्{4}" "प्र स मित्र{5}"

मित्रो जनान् यातयति प्रजानन् मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्यां ।
मित्रः कृष्टीरनिमिषाऽभि चष्टे सत्याय हव्यं घृतवद्-विधेम ॥ {4}

तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः – (TB 3.7)

प्र स मि॒त्र॑ म॒र्तो॑ अ॒स्तु॒ प्र॒य॒स्वा॒न् य॒स्त आ॒दि॒त्य॒ शि॒क्ष॒ति॒ व्र॒ते॒न॑ ।

न ह॒न्य॒ते न जी॒य॒ते त्वो॒तो नै॒न॒म॒हो॑ अ॒श्नो॒त्य॒न्ति॒तो न दू॒रात् ॥ {5}

(Both {4} and {5} appearing in T.S.3.4.11.5)

T.B.3.7.11.2 – "उ॒द्व॒यं त॒म॒स॒स्परि॑{6}"

उ॒द्व॒यं त॒म॒स॒स्परि॑ प॒श्य॒न्तो॒ ज्यो॒ति॒रु॒त्त॒रं॑ ।

दे॒वं दे॒व॒त्रा सूर्य॑म॒ग॒न्म॒ ज्यो॒ति॒रु॒त्त॒मं॑ ॥ {6}

(Appearing in T.S.4.1.7.4)

T.B.3.7.11.2 – "उ॒दु॒ त्यं॑{7}" "चि॒त्रं॑{8}"

उ॒दु॒ त्यं जा॒त॒वे॒द॒सं दे॒वं व॑ह॒न्ति॒ के॒त॒वः॑ । दृ॒शे वि॒श्वा॒य सूर्य॑ ॥ {7}

चि॒त्रं दे॒वा॒ना-मु॒द॒गा॒द॒नी॒कं चक्षु॑र् मि॒त्र॒स्य॒ वरु॑ण॒स्या॒ग्नेः॑ ।

आ॒ऽप्रा द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी अ॒न्त॒रि॒क्ष॒ꣳ सूर्य॑ आ॒त्मा ज॒ग॒त॒स्त॒स्थु॑षश्च ॥ {8}

(Both {7} and {8} appearing in T.S.1.4.43.1)

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् – अच्छिद्रं – (TB 3.7)

T.B.3.7.11.3 – "इमं मे वरुण{9}" "तत्त्वा यामि{10}"

इ॒मं मे॑ वरु॒ण श्रु॒धी हव॑म॒द्या च॑ मृ॒डय॑ । त्वा॒मव॑स्यु॒रा च॑के ॥ {9}

तत्त्वा॑ या॒मि ब्र॑ह्म॒णा व॑न्द॒मान॒-स्त॑दा शा॒स्ते य॑ज॒मानो॑ ह॒विर्भिः॑ ।
अ॒हे॒ड॒मानो॑ वरु॒णेह॑ बो॒ध्युरु॑श॒स मा॒ न आ॒युः प्र॑मो॒षीः ॥ {10}

(Both {9} and {10} appearing in T.S.2.1.11.6)

T.B.3.7.11.3 – "त्वं नो अग्ने{11}" "स त्वं नो अग्ने{12}"

त्वं नो॑ अग्ने॒ वरु॑णस्य वि॒द्वान् दे॒वस्य॑ हे॒डोऽव॑ या॒सि सी॑ष्ठाः ।
यजि॑ष्ठो वह्नि॑ तमः॒ शोशु॑चा॒नो वि॒श्वा द्वे॑षा॒सि प्र॑मु॒मुग्ध्य॑स्मत् ॥ {11}

स त्वं॑ नो अग्ने॒ऽवमो॑ भवो॒ती ने॑दिष्ठो अ॒स्या उ॒षसो॑ व्यु॒ष्टौ ।
अव॑ यक्ष॒व नो॑ वरु॒णः र॑रा॒णो वी॒हि मृ॒डीक॑ सु॒हवो॑ न ए॒धि ॥ {12}

(Both {11} and {12} appearing in T.S.2.5.12.3)

T.B.3.7.11.3 – "त्वमग्ने अयाऽसि{13}" "प्रजापते{14}"

त्वमग्ने अयाऽसि । अया सन्मनसा हितः । अया सन् हव्यमूहिषे ।
अया नो धेहि भेषजम् । इष्टो अग्निराहुतः । स्वाहाकृतः पिपर्तु नः ।
स्वगा देवेभ्य इदं नमः ॥ {13} ({13} appearing in T.B.2.4.1.9)

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव ।
यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो रयीणाम् ॥ {14}
({14} appearing in T.S.1.8.14.2)

T.B. 3.7.12.6 – "इमं मे वरुण{15}" "तत्त्वा यामि{16}"

Item mo.{15} is same as {9} above
Item mo.{16} is same as {10} above

T.B.3.7.12.6 – "त्वं नो अग्ने{17}" "स त्वं नो अग्ने{18}"

Item mo.{17} is same as {11} above
Item mo.{18} is same as {12} above

T.B.3.7.12.6– "त्वमग्ने अयाऽसि{19}"

Item mo.{19} is same as {13} above

T.B.3.7.13.4 – "आप्यायस्व{20}" "सं ते{21}"

आ॒ प्या॒यस्व॒ समे॑तु ते वि॒श्वतः॑ सोम॒ वृष्णि॑यं ।

भवा॒ वाज॑स्य सङ्ग॒थे ॥ {20}

सं ते॒ पया॑सि॒ समु॑ यन्तु॒ वाजाः॑ सं वृ॑ष्णि॒या-न्य॑भिमाति॒षाहः॑ ।

आ॒प्याय॑मानो अ॒मृता॑य सोम दि॒वि श्रवा॑स्युत्त॒मानि॑ धिष्व ॥ {21}

(Both {20} and {21} appearing in TS 4.2.7.4)

तृतीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः – (TB 3.7)

Details of Dasini & Vaakyams for

Ashtakam 3 Prapaatakam 7 (TB 3.7)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	9	98
Anuvakam 2	7	73
Anuvakam 3	7	75
Anuvakam 4	18	180
Anuvakam 5	13	137
Anuvakam 6	23	228
Anuvakam7	15	155
Anuvakam8	3	37
Anuvakam9	9	93
Anuvakam10	6	63
Anuvakam11	5	55
Anuvakam12	6	63
Anuvakam13	4	45
Anuvakam14	5	51
Total →	130	1353